

სნობის ფურცელი

VI. ყოველ-ღიუბი გამოცემა 1901 ორშაბათი, 1 იანვარი № 1343

გაზეთი ღირს: წელიწადში—6 მან., თვეში—75 კაპ., ცალკე ნომერი—3 კაპ., ფაი განცხადებისა: ჩვეულებრივი სტრიქონი „ტეტიტო“ პირველ გვერდზე—10 კ. მეოთხეზე—5 კაპ.
ხელის-მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება: „მოამბის“ და „სნობის ფურცლის“ რედაქციაში ვანქის ქ., № 27, წერა-კითხვის გამავრც. საზოგ. კანცელარიაში და წიგ. გამომც. ქართველთა ამხანაგო-ზის კიოსკში (ქვეშევთის ეკკლესიის პირდაპირ).

ხელ-მოწერილი წერილები არ დაბეჭდვება.—დასაბეჭდი წერილები რედაქციის „სახელობაზე უნდა გამოიგზავნოს.—პირისპირ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უძმების გარდა, 11 საათიდან 1-ლ საათამდე.
რედაქციის კანცელარია იმყოფება ვანქის დიდ ქუჩაზე, მარტირუხოვის სახლში, № 27.
ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, въ редакцію „Цнобисъ-Пурцели“—„Моამბე“. ტელეფონი № 372.

1901 წლისათვის მიიღება ხელის მოწერა „მოამბე“-სნობის ფურცელ“-ში

ყოველ თვიური ჟურნალი „მოამბე“
(წელიწადი მერვე)
ფასი ჟურნალისა გაცხადებით:

კავკასიაში და რუსეთში:	საზღვარ გარეთ:
1 წლით . . . . . 10 მ.	1 წლით . . . . . 13 მ.
6 თვით . . . . . 6 „	6 თვით . . . . . 7 „
3 „ . . . . . 3 „	3 „ . . . . . 5 „

წლიური ფასის განაწილება:
ზარგულად—5 მანეთი, 1-ლ ანაბეჭდვად—3 მანეთი და 1-ლ სექტემბრამდე—2 მანეთი.

ყოველ დღიური გაზეთი „სნობის ფურცელი“
(წელიწადი მერვე)
ფასი გაზეთისა გაცხადებით:

კავკასიაში და რუსეთში:	საზღვარ გარეთ:
1 წლით . . . . . 6 მ.	1 წლით . . . . . 9 მ.
6 თვით . . . . . 4 „	6 თვით . . . . . 7 „
1 „ . . . . . 75 კ.	1 „ . . . . . 90 კ.

წლიური ფასის განაწილება:
ზარგულად—3 მანეთი, ზარგულ ანაბეჭდვად—3 მანეთი. თათო ნომერი—3 კაპ.

ფიქს „მოამბე“-ს მთელი წლით გამოიწერს, „სნობის ფურცელი“-ს უფასოდ გაეგზავნება, მხოლოდ ქალაქ გარედ გასაგზავნად ფოსტის ხარჯისათვის უნდა დაუმატოს 1 მანეთი, რომელიც ხელის მოწერისათვის უნდა იქმნას შემოტანილი.
განცხადების ფასი: 1-ლ გვერდზე სტრიქონი—10 კაპ., მე-4—5 კაპ.; თუ განცხადება 3-ჯერზე მეტად დაბეჭდვება, მაშინ დაბეჭდვა ნაკლები იღირება
ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, въ редакцію „Моамბე“ и „Цнобисъ-Пурцели“.
რედაქცია იმყოფება ვანქის დიდ ქუჩაზე, მარტირუხოვის სახლში. ტელეფონი № 372.

შაბათს, 6 იანვარს 1901 წ., ტფილისის „კრუჟოკის“ დარბაზში გამართულ იქმნება

ბ ა ლ ი

ტფილისის სათავად-აზნაურო სკოლის თანხის გასაძლიერებლად.
ბილეთი ღირს 2 მან. და 10 კაპ.

ქალბენისათვის გულ-ამოჭრილი კაბა სავალდებულო არა რს. სამხედრო კაცთათვის ჩვეულებრივ ტანისამოსი და დანარჩენებისთვის ფრაკი და ნაციონალური ტანისამოსი.
ბილეთები იყიდება „კრუჟოკის“ შევიცართან.
(8-4)

გამოვიდა და ისყიდება „ქ. შ. წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ წიგნის მალაზიაში

საქართველოს ისტორია

აკადემიკოსის ბროსესის, ფასი 70 კაპ.
თარგმანი ს. დოდოგორაძის, გამოცემული ნ. დოდოგორაძის მიერ.
იქვე ისყიდება იმავე თხზულების პირველი ნაწილი, ფასი 70 კაპ. (5-3)

სწორედ მაღალად გაუხდა მრავალ საუკუნეთა ქრილობას. უბედურმა ქვეყანამ შეისვენა და ნელ-ნელა ძალებს იკრებს. ახალი პატრონმა განაშორა მას გარეშე მტრები და მოუწესრიგა შინაური ცხოვრება. ერმა ხმალი ჩააგო, გააღო კარები, მიხედ-მოიხედა და შეუდგა მოქალაქობრივ ცხოვრებას. ძველს პატრიარქალურს, აზიურს წყობილებას ნიდავი შეურყია ევროპის კულტურამ, რომელმაც სხვა გზა უჩვენა ერს და მომავლის იმედები გაუღვიძა...

მეცხრამეტე საუკუნე ჩვენში ორ ეპოქად იყოფა, რომელიც ძალიან განსხვავდებიან ერთმანეთში. მესამეცე წლებამდის ქვეყანას უფრო ძველში უდგია ფეხი. ომი ლეკებთან და გარეშე მტერთანაც არ იყო დასრულებული; ხოლო შინ ისევ ბატონ ყმობა ჰსუფევდა და ფეოდალური წეს-წყობილება ერს სულს უხუთავდა. მაგრამ დაპყრობისათვის უფლებების ნიადაგს, გაწყდა მონობის ჯაჭვი და მომზადდა სრულიად ახალი ნიადაგი განვითარებისათვის. ვაჭრობა-მრეწველობა, ლიტერატურა, სწავლა-განათლების საქმე—ყოველივე განახლდა, ყოველივე დაპყრობისა და ჩაება საერთაშორისო ევოლიუციის ფერხულში. ამიერიდან მისი გზა მთელის განათლებულის კაცობრიობის გზაა, მისი განვითარების კანონები უნდა დამოკიდებული იყოს განათლებულ ერების პროგრესის კანონებს...

მოკლედ აღსანიშნავად ახლად დასრულებული საუკუნის მნიშვნელობისა ჩვენში უნდა ვთქვათ, რომ მას ახასიათებენ შემდეგი მომენტები: გავრთიანება საქართველოსი, საომრო ფეოდალურ წყობილების მოსპობა და მოქალაქობრივი ხანის დაწყება, გაღვიძება ერის თვითცნობიერებისა, — ერთი სიტყვით ევროპიულ კულტურის განვითარება.

ზევით ჩვენ ვთქვით, რომ ჩვენი ქვეყნის წარმატება გააკვირვებს კაცს, თუ იგი შეადარებს მეოცე საუკუნის დასაწყისს მეცხრამეტე საუკუნის ბოლო ხანას. მაგრამ ამავე ვერ ვიტყვით, თუ შევადარებთ ჩვენი ქვეყნის ზრდას გასულ საუკუნეში სხვა ერების განვითარებასთან. დიდი, ძალიან დიდი მუშაობა გვჭირია: დიდი მხნეობა გვმართებს, რომ შიში აღარ გვქონდეს და ცემისა. მეცხრამეტე საუკუნე ჩვენ გამოგვიყვანა ახალსა და დიდებულს გზაზე, მეოცე საუკუნე უნდა გავვაძარკოს ამ გზაზე.

ქართული თეატრი

ს ა მ შ ა ბ ა თ ს, 2 ი ა ნ ვ ა რ ს 1901 წ.

ქართული დრამატული საზოგადოების დასის მიერ

წარმოდგენილი იქნება

ქართული თეატრის დაფუძნების სახსოვრად

დავა, ანუ გოჩკა ზაპიაგაია

კომედია 1 მოქმედებად თ. გ. ერისთავისა.

ს ა მ შ ა დ ი ს ი

სცენები 1 მოქმედებად პ. უმიკაშვილისა.

მონაწილეობას მიიღებენ: ქ-ნი საფაროვი-აფშიძისა, გაბუნია-ცაგარლისა, ჩერქეზი-შვილისა, კარგარეთელისა, ტასო აბაშიძე, ნებიერიძისა, მდივანი და გარელი; ბ-ნი აბაშიძე, მესხი, სვიმონიძე, გამყრელიძე, გედევანოვი, შათირიშვილი, კანდელიაკი, ადამიძე, ურუშაძე, მირიანოვი, ავალიანი, იმედაშვილი, იორდანიანი და სხვ.

შეძვევა წარმოდგენას დაწესდება ბუნეფისა ტასო აბაშიძისა.

დასაწყისი 8 საათზედ. რეჟისორი პ. გუნია.

1-ლი იანვარი 1901 წელიწადი.

დღევანდელ დღიდან იწყება არა მარტო ახალი წელიწადი, არამედ ახალი საუკუნეც. შესანიშნავმა მოხუცმა — მე-XIX საუკუნემ — განუტევა თავისი მრავალტანჯული და მასთანავე დიდებული სული...

მეტად დიდმნიშვნელოვანი იყო ეს საუკუნე ჩვენის ქვეყნისათვისაც: მის განმავლობაში სრულიად გამოიკვალა ჩვენის ერის ცხოვრება, სრულიად სხვა კალაპოტში ჩადა იგი. საუკუნის დასაწყისში მოხდა შესანიშნავი ფაქტი, რომელმაც უდიდესი გავლენა იქონია ჩვენს ახალ ისტორიაზე. საქართველო შეუერთდა რუსეთს და დიდი ახალი ხანა ჩვენს უძველეს ისტორიაში.

მეტად სამწუხარო სურათს წარმოადგენდა ჩვენი ქვეყანა მეცხრამეტე საუკუნის მიწურულში. მთელი საქართველო აწიოკებული იყო; მეფის ოჯახში საშინელი არეულობა, ფეოდალებს შორის გამომავალი მტრობა, ხალხის დრტინვა მძიმე უღელის ქვეშ, ქვეყანა აკლებული და გაობრებული მულმივ გარეშე მტერთაგან, — ყოველივე ეს დიდს სასოწარკვეთილებაში აგდებდა თითო-ორიოლა სამშობლოს გამჭირავს მოყვარეს.

რომ შევადაროთ ჩვენი ქვეყნის დღევანდელი მდგომარეობა იმ საშინელს ხანასთან, კიდევაც გავვიკვირებოთ ჩვენი წარმატება. ნამდვილი აზიური ცხოვრება შეიცვალა და დიდი ევროპიული ხანა ჩვენის განვითარებისა. კარჩაკეტილი ქვეყანა მხოლოდ იმით იყო სულდგმული, რომ მოეგრა ათასი მტერი. მისი ხმალი არ ჩაგებულა მრავალ საუკუნის განმავლობაში. ქვეყანა, რომელიც მუდამ ბრძოლის ველი იყო, აუცილებლად უნდა დასუსტებულიყო და დეარდნილიყო; ზნეობრივი და გონებრივი ძალა ერისა უთუოდ თნდა შესუსტებულიყო მოუსვენრობისა გამო.

აწ დასრულებული საუკუნე ამ მხრით

მოკლედ აღსანიშნავად ახლად დასრულებული საუკუნის მნიშვნელობისა ჩვენში უნდა ვთქვათ, რომ მას ახასიათებენ შემდეგი მომენტები: გავრთიანება საქართველოსი, საომრო ფეოდალურ წყობილების მოსპობა და მოქალაქობრივი ხანის დაწყება, გაღვიძება ერის თვითცნობიერებისა, — ერთი სიტყვით ევროპიულ კულტურის განვითარება.

ზევით ჩვენ ვთქვით, რომ ჩვენი ქვეყნის წარმატება გააკვირვებს კაცს, თუ იგი შეადარებს მეოცე საუკუნის დასაწყისს მეცხრამეტე საუკუნის ბოლო ხანას. მაგრამ ამავე ვერ ვიტყვით, თუ შევადარებთ ჩვენი ქვეყნის ზრდას გასულ საუკუნეში სხვა ერების განვითარებასთან. დიდი, ძალიან დიდი მუშაობა გვჭირია: დიდი მხნეობა გვმართებს, რომ შიში აღარ გვქონდეს და ცემისა. მეცხრამეტე საუკუნე ჩვენ გამოგვიყვანა ახალსა და დიდებულს გზაზე, მეოცე საუკუნე უნდა გავვაძარკოს ამ გზაზე.

ტფილისის კერძო სამკურნალო

გაუჩინალის მიხეილ გადვანაშვილისა.

აუღმყოფებს იღებენ ყოველ დღე, კვირა უძმეების გარდა,

ღ ა ღ ი თ:

ვ. ი. ჭიჭინაძე — კბილის სნეულებანი 8 — 10 სსათამდე.

მიხეილ ა. გედეგანიშვილი — ნერვებისა და წამლობა ელექტრით — 9 — 10 ს.

ნ. ა. მუხიანი — ეურისა, ეელისა და ცხვირისა — 10 — 11 სსათამდე.

ო. პ. ახალშენიშვილი — კბილის სნეულებანი — 10 — 2 სსათამდე.

ა. ნ. შატალაძე — თვალისა 11 — 12 ს.

კვირი ქალი მ. ს. ბაქრაძე-ბაგუბისა 11 — 12

დ. ა. გედეგანიშვილი — ნერვებისა და შინაგანი — 12 — 1 სსათამდე.

გ. ა. მარკუციანი — სდასტარო 12 1/2 — 11 1/2 სსათამდე, სმშპათობით 3 — 4 სსათამდე.

ი. დ. ბეგთაბეგოვი — სიფილისისა, კანისა და სსაზრდესი — 1 1/2 — 2 სსათამდე.

ს ა ღ ა მ ო თ:

ო. ნ. თუმანიშვილი — დედათა სნეულებანი — 5 — 6 სსათამდე.

სამკურნალოს აქვს საწალი ოთახები.

ფასი რეჟისისა და დარბევისა 50 კა; ობე-რაციები — მორიგებით. კრატი 4 მან დღე და ღამეში. ერთი კრატი დარბითათვის უფასოა.

ადრესი: კუკია, ნიკოლოზის ქუჩა, სსხლი სკინაშვილისა, № 21 (ვარანცოვის ძეგლის პირდაპირ).

ტელეფონი № 274.

დარბეობის სამკურნალოსი (ქ.) მიხეილ გედეგანიშვილი

30 დეკემბერი.

პეტროპოლისი. 29 დეკემბერს გარდაიცვალა სახემწიფო საბჭოს სასულიერო და სამოქალაქო საქმეთა დეპარტამენტის თავმჯდომარე ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძე სელიფანოვი.

ლონდონი. „რეიტერის სააგენტოს“ კორესპონდენტი პირლეში, — დიდი ცენტრალური ადგილია ჰოლანდიელებით დასახლებული, — იტყობინება დეპეშით: „დღეს დიდ საერო კრებაზე მოვიდა მაიორი კაპესი, როგორც კომენდანტი, თანახმად გამოცხადებულ სამხედრო მდგომარეობის კანონებისა“.

30 დეკემბერი.

პეტროპოლისი. 29 დეკემბერს გარდაიცვალა სახემწიფო საბჭოს სასულიერო და სამოქალაქო საქმეთა დეპარტამენტის თავმჯდომარე ნიკოლოზ ნიკოლოზის ძე სელიფანოვი.

ლონდონი. „რეიტერის სააგენტოს“ კორესპონდენტი პირლეში, — დიდი ცენტრალური ადგილია ჰოლანდიელებით დასახლებული, — იტყობინება დეპეშით: „დღეს დიდ საერო კრებაზე მოვიდა მაიორი კაპესი, როგორც კომენდანტი, თანახმად გამოცხადებულ სამხედრო მდგომარეობის კანონებისა“.

ნებისა. იმან გამოსთქვა მკაცრი სიტყვებით, რომ ნეიტრალიტეტზე ლაპარაკი არ შეიძლება...

მადონა მკაცრად ჩინეთთან მოლაპარაკების დასაჩქარებლად გაუგზავნა კონჯერს...

პაპიანი. ცინმა მიიღო იმპერატორის სახლობისაგან დეკრეტი, რომელშიც წინააღმდეგობა...

გერმანელებს განზრახვა აქვთ გამართონ პარადი იმპერატორის ძმის, პრინცი ჩუნის პატივსაცემად...

ლონდონი. კიტჩენერის დეკრეტის ბრტყობიდან: „გუშინ საღამოს ბურბუნი იერში მიიტანეს მახადლორფხედ...“

შენში შესული ბურბუნი ორ ნაწილად გაიყვანა, ერთი წავიდა ჩრდილოეთისაკენ...

ბელგრადი. მეფე ალექსანდრემ უბოძა თეთრი არწივის 1-ლი ხარისხის ორდენი...

ლონდონი. „მორინგ პოსტ“-ის ვაშინგტონელ კორესპონდენტს გაუგია გუშინ გარეშე საქმეთა მინისტრს ლამსდორფს...

სოფია. ვაზეთებ ს სიტყვით, საზოგადო მოშაობათა მინისტრს ტონჩევს და ვაჭრობისა და მიწად მოქმედების მინისტრს ტიტოროვს...

პატივცემუბანი. გამოცხადდა დედოფლის მარიამ თეოდორის ასულის რესკრიპტი ფინანსთა მინისტრისადმი...

(სადაც დაეშუბა ის შეათხე გვერდზე)

ქურნალ-გაზეთებიდან

დღეი ამბები მხსნება მალე სმსრუთადი კაში. როგორც იქნება კანტატიდან 22 დეკემბრის რიცხვით, ბურბუნი იმყოფება...

ინგლისელები, ბურბუნიც ტუველ წავსახენი, უფლები მადლიერი არაან ამ რანდელი, კეთილ-მოხილი სხვისსა...

შემდეგ ტუველები იტყობიან, რომ ბურბუს არსებობაში იფურგნება არა ქტანდათ; ისინი ინგლისური თოფებით იფუნენ შეარდაბურბუნი...

კრიუკერის ავადმყოფობის შესახებ კანდიან სწერენ მავადებურკერ ცაიტუნგს, რომ ტუველი შიში გამოვლინა ბრანსიტო, რომელიც...

უფრო მხრიდან შეიწროებულნი და დატრუნებულნი კიტჩენერის და მისი დამაქუბის უღიერის მართებლობით...

ქეთვიანი, —სიტყვა ღირდა, —ქალი სასამონოა თქვენს წრეში უფრო, რადგანც გჭოფობ, რომ თქვენც უფროა მონდობილნი ხართ...

შემდეგ კიტჩენერს უდაზრავია იმანაკებზე, რომელთაც ის გაქმარავს დამონებულ ბურბუნი...

როგორც ინგლისური გაზეთები იუწყებიან, კომიტეტმა მადლობა გამოუცხადა კიტჩენერს მისთვის არაინდული კეთილმოხილობისათვის...

ამით ხალხად მტკიცდება, რომ აქამდე ინგლისელი ჯარები სწავდნენ იმ ბურბუნი ფერმებსაც, რომელთაც არსებობა მონაწილეობა არ მიუღიათ ბრძოლაში...

ერთი ინგლისურ ჟურნალში დაბეჭდილია სკამად ვრცელი წერილი, რომელშიც აწერილია, თუ რა ხარბობაში სცნობენ ბურბუნი...

ეს ბანაკები, სადაც ტუველები სცნობენ, წარმოდგენენ სცნობაც, დაბალ ქონებს, უბრალოდ გაკეთებულს ადრეს ტრტებისა და მქლის ბოჭკების ფინგებისა...

ქონები იცვით, რომელიც მათ ქტანდათ ბრძოლის დროს. ამ კუნძულზე ბურბუნი მიიყვანეს...

უფლები და ვაჭრობის მინისტრს ტონჩევს და ვაჭრობისა და მიწად მოქმედების მინისტრს ტიტოროვს...

უფლები და ვაჭრობის მინისტრს ტონჩევს და ვაჭრობისა და მიწად მოქმედების მინისტრს ტიტოროვს...

ახალი ამბავი

გუშინ, 31 დეკემბერს, ტფილისში ჩამოვიდა რუსეთიდან კავკასიის მთავარი მართების თანამშემე გენერალ-ლეიტენანტი ა. ა. ფრეზე.

გზათა სამინისტროს მოწერილობა გამოუგზავნა ამიერ კავკასიის რკინის გზის უფროსისათვის, რათა მან საქორა ღონისძიებანი მიიღოს ხსენებულ რკინის გზაზე...

როგორც გვატყობინებენ, ცნობილ ფრანგ ბ. მურაგს განუზრახავს გაიყვანოს რკინის გზა ქუთაისიდან ხონამდე და სამტრედიამდე. ამ გზის ხარჯთ-აღრიცხვის პროექტი უკვე შეუდგენია ბ. მურაგს და ქუთაისის სამხედრო გუბერნატორისთვის წარუდგენია...

როგორც გვატყობინებენ, ცნობილ ფრანგ ბ. მურაგს განუზრახავს გაიყვანოს რკინის გზა ქუთაისიდან ხონამდე და სამტრედიამდე. ამ გზის ხარჯთ-აღრიცხვის პროექტი უკვე შეუდგენია ბ. მურაგს და ქუთაისის სამხედრო გუბერნატორისთვის წარუდგენია...

ნაც ამ ქამად ძლიერ დიდი მიმოსვლა ხსენებულს დაბესა და ქალაქს შუა. დღემ 300 მეტი პასაჟირადის და შოდის 25 მეტი დილიტებით და ეტლებით.

➔ პარასკევს, 29 დეკემბერს, საღამოს 8 საათზე, ტფილისის გუბერნატორის ბინაზედ გუბერნატორის თანამდებობის აღმასრულებლის ბ-ნ სვეინის თამჯდომარეობით, სხდომა ჰქონდა წასულ წელს ახალქალაქის მაზრაში მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთა დამხმარებელ კომიტეტს. სხდომას დაესწრნენ თითქმის კომიტეტის ყველა წევრები. კომიტეტს უმთავრეს განსახილველ საგნად ჰქონდა მიწის ძვრისაგან დაზარალებულთათვის დანგრეულ სახლების აშენებისა და დაზიანებულ სახლების შეკეთებისათვის საჭირო ტყის მასალის დარიგების საქმე. სხდომამ აღნიშნულ მიზნისათვის შემოწირულ ფულების რაოდენობის გამოკვლევა გადასდო 8 ამა იანვრის განზრახულ სხდომისათვის, რადგანაც ყველა ეს საკრედიტო დაწესებულებანი, სადაც ინახება შემოწირული ფული მხოლოდ 1 იანვრისათვის წარუდგენენ კომიტეტს ანგარიშს. როგორც სხდომამდე წაითხულ ცნობებიდან გამოიკვია, კომიტეტს დღევანდლამდე აუშენებია შეიდი სახლი ობლესათვის შემდგეს სოფლებში: იხტილაში, მერენიაში, პატარა სამსარაში და ბაღოში. გაზაფხულზედ ეს სახლები შემოწმებულ იქნება კომიტეტისაგან, თუ რამდენად მოსახერხებელი და სამყოფი იქნებიან ისინი ობლესისათვის. ამას გარდა დანგრეული და დაზიანებული სახლებია: იხტილაში დანგრეული 44 და დაზიანებული 25, მერენიაში — 82 და 30, პატარა სამსარაში — 9 და 30; დიდ სამსარაში — 17 და 29, ხოლო ბაღოში — 10 სახლი დანგრეული, ხოლო 24 დაზიანებული. სულ აღნიშნულ სოფლებში ასაშენებელი 162 სახლია და შესაკეთებელი 138. კომიტეტმა დაადგინა, ააშენოს აღნიშნულ სოფლებში 162 სახლი, რისთვისაც კომიტეტს დასჭირდება სულ 64,800 მან. სახლების აშენება კომიტეტს უფრო მოსახერხებლად უცვინია იჯარით გასცეს. რაც შეეხება 138 დაზიანებულს სახლს, კომიტეტმა გადასწყვიტა შემწეობა აღმოუჩინოს ყველას, თუ ტყის მასალითა, თუ ფულად, სადაც ეს საჭირო იქნება. როგორც მკითხველებმაც იციან, დიდმა მთავარმა მიხეილ ნიკოლოზის ძემ სოფ. ბაკურიანის ტყეებიდან დიდძალი ხე-ტყე აჩუქა კომიტეტს ახალქალაქის მაზრაში სახლების ასაშენებლად-შესაკეთებლად. ამ ხე-ტყიდან ახალქალაქის მაზრაში უკვე გადმოღობილათ 1/4, ხოლო 3/4 მასალის იქვე დარჩენილა. რათა მასალა კომიტეტს არ გაეფარტოს, დაადგინა მანვე თვალყურის დაკვირვება ტყის მცველის თანაშემწეს ბ-ნ ქარსელაშვილს. სოფ. ბარაღეთისა და არაგვაში სასოფლო სკოლების დაზიანებულ შენობათა შესაკეთებლად კომიტეტმა გადასდო 3,500 მან.; სხდომამდე აღიძრა საკითხი ახალქალაქის მაზრაში გოტენტე-ტურ ბაღინჯოს და სხვა მწერებისაგან მეტად შევიწროებულ მდგომარეობაში ჩაყვინულ 40 სოფლის მცხოვრებთათვის შემწეობის აღმოჩენის შესახებ. რადგანაც კომიტეტს ხელად ამის შესახებ არავითარი ცნობები არა ჰქონია, მან დაადგინა შეპკრიბოს ადგილობრივ ცნობები, თუვის რამდენი შემწეობის აღმოჩენა ესაჭიროება. შემდეგი სხდომა კომიტეტს ექნება ორშაბათს, 8 იანვარს.

➔ როგორც „კავკასი“ შეუტყვია, ტფილისის თავად აზნაურების არა ჩვეულებრივ კრების ოქმი შესახებ საქართველოს რუსეთთან შეერთების ასი წლის შესრულების იუბილეისა, არსებულის წესის მიხედვით, უკვე წარედგინა შინაგან საქმეთა სამინისტროს.

➔ მიმდინარე წელს სამხედრო ბეგარს ექვემდებარებიან ის ახალ-გაზღვანი, რომელნიც დაიბადნენ 1879 წლის პირველ ოქტომბერსა და 1880 წლის 1-ლ ოქტომბერს შუა.

➔ ტფილისის ქალაქის გამგეობას დაუდგინა — შეივსოს წყლის მილის აბონენტებზე დარჩენილი გადასახადი ამ აბონენტების გირაით წარმოდგენილ ფულებიდან.

➔ დღეიდან ძალაში შედის ტფილისის საბჭოს დადგენილება, რომელიც გუბერნატორთან იყო წარდგენილი დასამტკიცებლად და რომლის ძალით ქალაქის გამგეობამ მიმდინარე წელს უნდა იხელმძღვანელოს წარსულის წლის ხარჯთ აღრიცხვით.

➔ რადგანაც ქალაქის ლომბარდის წმინდა შემოსავალი, წესდების ძალით, საქველმოქმედო და სახალხო განათლების საქმეს უნდა მიხმარდეს, ქალაქის გამგეობამ რამდენჯერმე მოსთხოვა ლომბარდის გამგეს, რათა 1898-ისა და 1899 წლის წმინდა შემოსავალი — 7345 მანეთი და 47 კაპ. წარმოადგინოს ქალაქის კასსაში. მაგრამ, რადგანაც ეს ფული საქმეში იყო დაბანდებული, გამგეს აქამდე არ წარმოუდგენია იგი. ამიტომ ქალაქის გამგეობამ დაადგინა მოსთხოვოს რომ ლომბარდის გამგემ ამ წლიდან ყოველ კვირა წარადგინოს ხუთას-ხუთასი მანეთი, სანამ არ გათავდება შემოუტანელი ჯამი (7345 მ. 47 კ.).

➔ დღეს, 1 იანვარს, ავქალის ქუჩაზე, სახალხო თეატრში, გამართულ იქნება დილის წარმოდგენა ღირბე მშობლების ბავშვთათვის. წარმოდგენილ იქნება რუსულიდან გადმოთარგმნილი 4 მოკმედებიანი პიესა „მიჯობანი“. წარმოდგენა დილის 12 საათზე დაიწყება.

➔ ხვალ, 2 იანვარს, ქართულ თეატრში საიუბილეო სადღესასწაულო წარმოდგენა იქნება გამართული. წარმოდგენილი იქნება, მთელის დასის მონაწილეობით, გერისთვის ცნობილი პიესა „დავა, ანუ ტრაგედია და ზაპიატაია“ და პ. უმიკაშვილის სენსაციური „სამზადისი“.

➔ როგორც „ივერიის“ კორესპონდენტი იტყობინება, კავკასი შობა ღამეს გამართულ საღამოს, ადგილობრივ ქართულ სკოლის სასარგებლოდ, ყოველ მხრივ კარგად ჩაუვლია. წმინდა შემოსავალი 1400 მანეთამდე ყოფილა.

➔ ნაბღის ქარხნის პატრონი ადელხანოვი ედავება „სალამანდრას“ საზოგადოებას 12 ათას მანეთს. ხსენებულ საზოგადოების აზრით, ეს ფული ბევრად აღემატება ადელხანოვის ზარალს ამ დღეებში ცეცხლის გაჩენისაგან.

➔ ქალაქის სამხედრო საქმეთა საკრებულოს სხდომები ექნება მიმდინარე წელს ხუთ შაბათობით.

➔ 17 იანვარს ადგილობრივ სამხედრო სასამართლოში მეორედ გაიჩვენა საყურადღებო საქმე თელავის მაზრის სამხედრო უფროსის საქმის მწარმოებლის სტანიშევსკისა, რომელსაც ბრალად ედება სამსახურის დროს დანაშაულის ჩადენა. ამ საქმის პირველი განიხილვა დაარღვია უმთავრესმა სამხედრო სასამართლომ.

➔ ტფილისის პოლიცემეტრმა ბრძანება გასცა, რათა პოლიციელებმა ახალ-წელიწად დღეს არ ჩამოიარონ სახლები მისალოცადად.

➔ დაურიგეს ტფილისის ქალაქის გამგეობაში მოსამსახურეთ 150 უფასო ბილეთი ცხენის რკინის გზისა. სხვათა შორის, ეს უფასო ბილეთი ქალაქის ექიმებსაც მისცეს, ბებია ქალებს კი უარი უთხრეს.

➔ 30 დეკემბერს, საღამოს 4 საათზე, საქონლის მტარების № 245 მემანქანე ანუ შკინისა და უფროსმა კონდუქტორმა ზუპმა მე-432 ვერსზე ამოერ კავკასიის რკინის გზის სადგურ ფოთიდან ამაჟნეს მკვდარი, რომელიც ჩავარდნილია მტარებლიდან. მანქანა გადმოვარდნისას ვერ არ იტანა. მკვდარს აღმოაჩინა კონდუქტორი ნესტორ ნადირაშვილი. გარდაცვალებულის გვამი რკინის გზის ზოლივას გადაეცა.

პოლ ადამის აზრი ჩვენს შესახებ

ფრანგულ გაზეთ „ქურნალ“-ის ქრისტე-შობისთვის ნომერში დაბეჭდილია მეთაური

წერილი ფრანგთა ცნობილ მწერლის პოლ ადამისა, რომლითაც პატივცემული ავტორი საზოგადო პოლიტიკურ მსჯელობის შემდეგ ფრანგ მკითხველებს გაკვირია ჩვენს ქვეყანასა და ხალხსაც აცნობს. ბ-ნი ადამი ჯერ აქებს ბ-ნს რაფ. ისარლიშვილს პროფესორის ალ. ხახანაშვილის თხოულებით „საქართველოს ისტორიის“ ფრანგულს ენაზედ გამოცემისათვის და მეგრე განავრძობს: „ამ წიგნის საშუალებით კაცი ადვილად ითვალისწინებს ამ პატარა ხალხს ქართველთა ტომისას, რომელიც იძულებულ იმნა სომხებისა და ასურელთა მოწალის მიხედვით, მტკვრის ველისა და კავკასიონის კალთითისაკენ დაეწია. ამ ერს რიგ-რიგად ჰყავდა ბატონებად ძლიერნი და ქვეყნის დამპყრობნი ერნი, გარნა მეშვიდე საუკუნიდან ვიდრე მეცხრამეტე საუკუნემდე მოაღწია და საბოლოოდ მაინც არ განქრა, არ დაუკარგავს არც თავისი ენა, არც სარწმუნოება და არც თავისი ზნე-ჩვეულება. არაბთა შემოსევის შემდეგ ქართველებმა პირდაპირ საბერძნეთს მიჰმართეს და მფარველობა სთხოვეს, ხოლო თამარ-მეფის, კავკასიის სემირამიდის, დროს საქართველო ბრწყინვალე და დამოუკიდებელი სამეფო შეიქმნა, მათად საბერძნეთის განათლებით მოსილი და მტკიცე საძირკველზე დაყენებული იმ მირონცხებულისაგან, რომელიც ათონზე განათლება მიღებულ ბერების ხელმძღვანელობით იყო აღზრდილი. სახე ამ საკვირველის ქალისა, რომელიც მე-XII საუკუნის მიწურულში და XIII საუკუნის დასაწყისში სცხოვრებდა, დახატულია მსგავსად ღვთის-მშობლის ხატისა. თავზე ადვას ძვირფას თვალ-მარგალიტით შემკული გვირგვინი და გულზე ჰქილია ოქრომკედით ნაკერი ორარი. თამარმა დაარსა ლეგენდარული იმპერია ტრაპიზონისა, რომელიც მის სიცოცხლის შემდეგ კომუნებმა დაიპყრეს. თამარი გარდაიცვალა თუ არა, ისევე გამოჩნდნენ მულაღნი, რომელთაც საქართველოს მეფეებს ტახტი წაართვეს და თავის სურვილისამებრ შეარჩინეს ზოგი რამ უფლებანი. მულაღნი მანამდე ფარფაშობდნენ საქართველოში, სანამ თურქები სტამბოლში გაბატონებულნი, თავის მხრივ, ტფილისშიაც არ გაბატონდნენ. მას შემდეგ საქართველოს მეფეს სამეფო გვირგვინს მაშინ-ღა აღირსებდნენ, თუ სჯულს გამოიცვლიდა და მაჰმადის სარწმუნოების აღმსარებელი ვახდებოდა. მარაღანი, ქართველნი მეფენი სჯულს იცვლიდნენ, მაგრამ მიუხედავად ამ გარემოებისა, მაინც მფარველობდნენ თვისთა ქვეშევრდომთა ქრისტიანეთა სარწმუნოებას და ამრავლებდნენ მონასტერ-ეკლესიათა რიცხვს. მე-XVII საუკუნეში ხალხი აღსდგა, და თურქები საქართველოდან განდევნილ იქნენ. მაგრამ ამ დროს სპარსი მოვიდა, ქართველთა სძლია და მათი ქვეყანა დაიპყრო. ერეკლე II, რომელიც XVIII საუკუნის მეორე ნახევარში სცხოვრობდა, როგორც სურათი გვიჩვენებს, შეეწვერა, სურათი ცხვირი და ირანული განიერი თვალები აქვს; თავზე აშტრაბანული ქუდი ხურავს და სურათზე ისპანის მპყრობელსა ჰგავს. ეს მეფე ქართველთა დაუმეგობრდა რუსებს და თურქთ ომი გამოუცხადა. ამ პოლიტიკის გავლენით საბოლოოდ მოამზადა ის დრო, როცა თავისი სახელმწიფო მოსკოვის ბედ-იბაღს შეუერთა. ეს შეერთება გამოცხადებულ იქნა 1801 წლის 12 ენკენისთვის აღექანდრე I-ლის მიერ.

„... დღეს ტფილისი მდიდარი ქალაქია; საქართველოს დიდ-ძალ ქირანხელი მოჰყავს საფრანგეთში გასაზავნად. სახელი-ღა დაჩა იმ ურდოთა, რომელიც უცდენ საუკუნეთა განმელობაში მისის სისხლით მარწყულ მიწასა სთელავდნენ. მართალია, ყველანი ამ ერს იბრყებდნენ და სწავრავდნენ, ყველა იმას ამარცხებდა, მაგრამ დღეს ეს ერი მაინც ბატონია თავის ქვეყნისა და კეთილდღეობითა ხარობს, ვინაიდან ეს ერი არის — ერი მწარმოებელი.

პრესსა

ჩვენი ბათუმელი კორესპონდენტი გვატყობინებდა, რომ „ქალაქმა გარდასწყვიტა იყოლიოს საკუთარი ბეთილი“-ო. გაზეთმა „ნოვ. ობოზრენიე“-მ გადათარგმნა ეს ცნობა ასე: „городъ рѣшилъ учредить должность городского ветеринарнаго врача“-ო, რაც სრულებით იმას არნიშნავს, რაც ჩვენ გვქონდა ნათქვამი. ამით ისარგებლა ცნობილმა გაზეთმა „ჩერნომორსკი ვესტნიკი“-მ (№ 289) და საქვეყნოდ გამოაცხადა, აი „ცნობის ფურცელი“ რა მოგონილ ამბებს ავრცელებსო. ამ გაზეთს რომ კეთილსინდისიერება მოეთხოვებოდეს, თვით ჩვენი გაზეთის ის ნომერი უნდა ენახა, სადაც ბათუმის ეს კორესპონდენტი იყო დაბეჭდილი. მაგრამ სად კეთილსინდისიერება და სად ეს ვერედ წოდებული გაზეთი!

საახალწლო მესარობაში

„ივერია“
არ გვწყინს, სუქნად რომ ბერდები თეთრის წვერი, ივერია! შოლოდ... შენი მკითხველები ჯანდაკე და მშვიდია!..

„გვასა“
„კატამ შექამა ძევიო, ამოიკვეთა ფეხიო“. აბა, რაც არ შეგძლიან, ტყუილად რად იყვირიო?!

„მოამბესა“
„დაუჩვეველს ნუ დააჩვევ, დაჩვეულსა ნუ მოაკლებ...“ შენც ხომ გზები არ შეგეკრა, აბა, რისთვის იგვიანებ?!

ქართულს თატრს
სხვა რა გიოხრა, შე საბრალოო, სანუგეშო ამის მეტი: შენ უცხო მტერი არა გაყავს... მარტო ოდენ კომიტეტი!

ჩვენს ქარვასლას
ქეშარიტად, მეტრალეები, ჩავარდნილხარ უვიციო ხელში: გქვეჩიან და გაწყაბენ, თოჯს გიქურენ მოხუცს ყელში! ყველასა შაურს, ისარგებლოს დანჯღრეულის შენის ჩინებით... ოჰ, უსაქმო ეს ბებრები... უნდა გარხვეტუნ ცოცხითი!..

კალისტრატეს და ლალუს
„ფერი ფერსა, მადლი ღმერთსა“... (მოსვენება იმერეთსა) კალისტრატე და ლალუა ღმერთმა ამოროს თვით მტერსა!

ჩვენს ტუნზორს
ვითომ სწუნობ ჩვენს ნაწერებს... მაგ მხრივ ჰხედნი შენსა მერანს?! ტყულა, ძმო... მთელს ჯამაგირს გადააღვე წითელს მეღანს!..

ლ უ ღ ხ ა ნ ა შ ი
(ესკიზი)

ქალაქის განაპირა ქუჩის ორის მხრივ ასდევდნენ ძველი, კრამიტით დასურული ერთსართულიანი სახლები. ზოგს მათგანს ოდესღაც თეთრად შეღესილი კედლები ალაგ-ალაგ ჩამოსციროდა და ზედ რაღაც სურათები იყო გამოსული. ზოგან ქერსკრამიტე ჩამტვრიდა; ერთს რიგზე გამოწყობილი წითელი ავუერის ბუხრები ისე დაჰყურებდნენ ვიწრო №-ს ქუჩას, თითქოს

ჰშიზობენ არაინ მოიბაროს იგო. აქა-იქ სახლის წინ, სანაგვეზე ბელურა ჩიტები წრიბინებდნენ. ამ პატარა ფრინველებს ძლიერ უყვარდათ ეს ქუჩა. ჯერ ერთი იმიტომ, რომ აქ ისინი უფრო ბლომად ჰპოულობდნენ საქმელს და, მეორეც, მათ აქ არავინ ირ აწუხებდათ. დილიდან საღამომდის მათ განკარგულებაში იყო ქალაქის ეს კუთხე და ისინიც ხან ქუჩას ჩაუვლიდნენ ხოლმე სივრცეზე, ხან ბუხრის თავებზე შეკაპწიავებულნი ფეხით იწმენდებდნენ მოუსვენარს ნისკარტს. ამ ქუჩის ყოველ დღიურ მორთულობას შეადგენდნენ აგრეთვე სამი-ოთხი ბერი-კაცი, რომელნიც, ამოვიდოდა თუ არა მზე, შეუღმწველად გამოძვრებოდნენ საიდანლაც და კარნიზებ ქვეშ მიჰყუდებდნენ ზურგს გადახეხილს კედელს. ისინი ისხდნენ ჩუმად, თითქოს ეშინოდათ არ დაერღვიათ მის ქუჩის მყუდროება; მხოლოდ ხანდახან მზეს გაჰხედებდნენ და შეიშინებოდნენ მხრებით, რომ მზის სხივს უფრო კარგად გაველო მათ ბებერ ძელებში. ასეთი იყო მის ქუჩა დილის 6 საათიდან საღამოს 6 საათამდე; მაგრამ ამის შემდეგ კი სულ სხვა ნაირად იცვლებოდა მისი სურათი. ცხვირ მოგრებილი დალაქი პეტრე, ღურგალი სოლოა, ყსაბი ანდრო პირველი სტუმრები იყვნენ მის ქუჩისა. ისინი ჩვეულებებისამებრ ერთად ჰკეტებდნენ დუქანებს, ერთად ჩაემებოდნენ სანდროს საარდაფში და ერთადვე ამოვიდოდნენ ხოლმე იქიდან ხელი-ხელ გადახეხულნი. ჯერ ისევ შიგ კრებად იყო ანთებული სანთლებით, როდესაც ეს სამება ერთ-არსება დაახლოვრებდნენ მის ქუჩის ყოველთვის ერთსა და იმავე სიმღერით: „აგერ მოდის ფარანი, შიგ სანთელი არ არი“. მათ მოჰყვებოდნენ პაპროსის ქარხნის მუშები, სხვა-და-სხვა ხელოსნები და სხვები, რომელთა შორის ისეთებიც ერივნენ, რომ ვერც კი ვაარჩევდი, რა წოდების ხალხს ეკუთვნოდნენ. აქ ჰნახავდით თქვენ ტროსტი ხელში და ცილინდრით ძველ სერთუქში გამოწყობილთ, ისინი სცილობდნენ როგორმე დაეფართ კალოშებიდან შიშველი ქუსლები და ნახევარი შალვარი. ჰნახავდით აქ მხრებში ამოკვანტილ შტატ-გარეშე დარჩომილ „ჩინოვნიკს“, რომელსაც ნახევარი კაკრა-და-შეპრჩენოდა დაქულებილ კარტუზზე. ამ ქუჩის შეფარებინა ბევრი იმათგანნიც, რომელნიც ქუდა-მომხდინი სდგანან ხოლმე რომელიმე დაწესებულების, ან დიდი პირის სახლის კარებში შევიცრების წინ ქუდა-მომხდინი... ერთის სიტყვით, საღამოს ექვსი საათიდან ეს ქუჩა ცოცხლებოდა, და ტრაქტორშიკი აგორაც მხოლოდ მაშინ გადატრიალდებოდა ხოლმე დაზვიდან დახლში და გაქონდა არყის ჰიქებს წკარა-წკარო. დიად, მიუხედავად მისი სიღარიბისა, ბევრის კარგის მნახველიც იყო ქუჩა მისი. იგი მოწამე იყო, როგორც ფეციცობდნენ ერთმანეთს სიყვარულში წითელი მოსახვევი და გამჟვარტული დაკონკალი ხალათი. ის მოწამე იყო, როგორ იფიწყებდა დღისის ჰირ-ვარამს ლუდის მაგიდასთან სახე ჩაყვითლებული ბოვანო ხალხი.

შუალამე იქმნებოდა, საგსე მთვარე ისევ ისე მამაკურად გადმოჰყურებდა მდინარის პირას ვეშაპივით გადაჰიმულ ქალაქს. მისი ოქროს შუქი ჰფერავდა სამ-ოთხ სართულიან სახლების სახურავს და ელფერს უკარგავდა ელექტრონის დიდს ლამაზებას. თითქოს ამით უნდოდა ეთქვა კაცის დაუდგარ გონებისთვის, რომ „მე ვარ და მე მარტო მნათობი ღამისაო“. საღამო საათმა თორმეტი დარკვა. ქუჩებში ნელ-ნელა იკლო ხმაურობამ. მის ქუჩაზედაც მხოლოდ გგორას ტრაქტორიდან-ღა გაისმოდა ხრინწიანის ხმით: „მრავალ ჟამიერ“. ზოგ სახლებში სანთლები ჩაექროთ და მოსვენებას მისცემოდნენ. არ ეძინათ მხოლოდ ერთ სახლში, თუმცა კი იქიდან სანთლის შუქი არ გამოდიოდა, სამაგიეროდ პაწაწა ჩამტვრეულ სარკმლიდან იქ შექრილიყო მთვარის შუქი და ფენებოდა პაწაწა ოთახის გახუნებულ კედლებს. აქ შუა ოთახში, იატაკზე,

ეფინა ძველი ლოგინი, საიდანაც ვილაყის მიმქნარი სახე გამოჩნდა. ლოგინს გვერდს მოსჯდომოდა ასე თოთხმეტ-ხუთმეტი წლის ქალი. კარებთან, კუთხეში იჯდა თეთრ წვერა მოხუცი; მას თავი ხელებზე დაეხრინა, ემწეოდა, რალაც ფიქრებში იყო გართული. მეორე კუთხეში ეყარა რალაკონკი ძველები და პირმოტეხილი წყლის ქურქელი. ეს იყო მთლად ამ ოთახის აფეჯეულობა. ხანგრძლივის სიჩუმის შემდეგ, ბერი-კაცმა მძიმედ აილა მალლა თავი, შეხება ლოგინთან მჯდომ ახალგაზრდა ქალს და შემდეგ ისე უგულოდ გამოეხმაურა, თითქოს იცოდა წინაღვე რა ჰასუსაც მიიღებდაო.

— მაშ, არ შეისმინა არც შენი თხოვნა იმ შეჩვენებულმა?!

ქალი ისევ სდუმდა. მისი გარინდებული თვალები შორს, საღამო ფიქრს გაეტაცნა.

— ღმერთო, ღმერთო, რა გვეშვლება! აქ ხომ ვერ ავაყროლებთ ამ უბედურს? — სთქვა ისევ მოხუცმა და ჩაჰკილა თავი. ამ დროს ახალგაზრდა ქალმა გაიწია წინ ხელები და ზედ დაეკონა ქვეშაგებს. პატარა ხანს უკან მხოლოდ ქვეთინი-ღა ისმოდა, ჩაკონებაც ლოგინიდან. ვინ იყვნენ ეს მოხუცი და ახალგაზრდა ქალი? „დაიბადა 189... წელს, განათლულ იქმნა ამავე წლის 20 იანვარს. ეწოდა სახელი ნიკოლოზი“, ვკითხულობთ ჩვენ მეტრიკის დავთარში. მაგრამ ძლიერ სცდებოდა ამაში მამა ეზიფანე, რადგანაც მან გარდაცვალებული ნიკოლოზს ვ—ძე დაბადებულთა დავთარში ჩასწერა, თუმცა კი მის კურთხევის ბევრი თავის გასამართლებელი მიზეზი ჰქონდა ამისთვის. მართლაცადა, ჯერ ერთი რომ, როდესაც მამა ეზიფანეს ეს მცირე შეცდომა მოუვიდა, სრულებით ვერ წარმოიდგენდა, თუ ამ დროს მოკვდებოდა ვინმე. მეორეც ესა, ამ ხანებში მამა ეზიფანემ რამდენიმე დღეინი ბავშვი მონათლა, რომელთა შორის ექვსი ნიკოლოზად იყვნენ წოდებულნი. მესამე და სულ უპირველესი მიზეზი ის გახლდათ, რომ მამა ეზიფანეს არ დაუმარხავს ნიკოლოზს ვ—ძე, რადგანაც იგი არ მოკვდა, რომ დედა-მამა მხოლოდ ნაკარი-ღა ჰნახა მისი გვაძისა: ის დაიწვა ერთ ნავთის ქარხანაში ცეცხლის ქრობაში. ახსოვდა კი მამა ეზიფანეს, რომ ვილაყამ რიდაცისთვის ათი შაურო მოუტანა, ეს ნიკოლოზის ცალი იყო, რომელმაც მღვდელს სთხოვა პანაშვილი გარდაეხანდა მისი ქმრისთვის. ასე იყო თუ ისე, ცეცხლმა იმსხვერპლა ნიკოლოზი და მისი ცალ-შვილი დარჩა ღვთის ანაბარა. ამ დღიდან მისი ბებერი მამა ივანე და რვა წლის ქალი ნანა სამთხოვროდ დადიოდნენ ქალაქის ქუჩებში; მისი ცალი ევა კი, ცალ-თავლა ნანიკოსთან სარეცხს რეცხავდა და, როგორც იყო, დღე-დღეობით იოლად გამოდიოდნენ. დიდი ხანი არ გასტანა მათმა ამგვარმა ცხოვრებამ. ერთ ზამთრის დღეში ევა სარეცხიდან დასველებული დაბრუნდა შინ, გაცივდა და განუტევა ტანჯული სული. ეხლა მისი გვამი მესამე დღეა, რაც ისევ ლოგინში ძევს. მისი მამამთილი, გლახა ივანე და ქალი ნანა ვერა ღონისძიებას ვერსაით გაჰხდნენ, რომ მესაფლავეებისათვის მაინც მიეცათ რამ საფლავის გათხრაში. ნანამ უკანასკნელად მოსარეცხე ნანიკოს მიმპართა, მაგრამ მან ცივი უარი უთხრა, რადგანაც უბედურ ევას წინანდელი ვალიც ემართა ნანიკოსი. ეხლა ოთახში ისხდნენ მოხუცი და ახალგაზრდა ქალი და ისეთ სასო-წარკვეთილებას მისცემოდნენ ორივენი, რომ ვერც კი ჰხედავდნენ ერთმანეთის ხმის გაცემას.

მოხუცი ისევ გაუნძრევლად იჯდა, მხოლოდ მისი ბრტყელი შუბლი თან და თან იკუმშებოდა. თვალებს თანდათან რალცნარი ელვარება ემატებოდათ, ბოლოს მთლად აკანკალდა იგი, აიწია ზეზე და ერთის თვალის დახამხამებაზე ფეხზედ წამოდგა. ამ დროს რომ ვისმე დაენახა ივანე, ვერ იფიქრებდა თუ ეს სწორეთ ის მოხუცი გლახა იყო, რომელიც ჯერ ისევ დილას ძლივ დასანსალებდა ქუჩაზედა ყავარჯენით. ვერც ივანე

გრძობდა, რა ხდებოდა იმის გულში, მას რალცა ძალი მიჰქანებდა წინ და ისიც ემორჩილებოდა მონასავით.

ღამის სამი საათი იქნებოდა, როდესაც ბერიკაცი ივანე გასცდა № 1 ქუჩის და შეუხვია მარჯვნივ ასეთსავე ვიწრო ქუჩისაკენ. მიდიდა გამალეული, აგერ გაიარა კიდევ რამდენიმე ნაბიჯი, გასცდა პაწა ფიცრულ სახლს და შესდგა მეორე სახლის კარებთან. მან მიხედ-მოიხედა აქეთ იქით და რა დარწმუნდა, რომ თვალს არავინ ადევნებდა, აბობლდა ფიცრის ლობზე და გადავიდა ეზოში...

ეხლა უკვე მოხუცი ივანე ოდესღაც მარჯვე და სანაქებო მქედელი იყო. რასაც ერთი მქედელი დილიდან საღამომდის ძლივს აკეთებდა, ის შუალდემდინ მორჩებოდა ხოლმე. მაგრამ ერთი კული ზნე სჭირდა მქედელ ივანეს. როცა კი მოხვდებოდა არაყს ან ღვინოს კვირიდან კვირამდე გაბმით ლოთობდა და ხშირად იქამდინ მიდიდა, რომ ტანისამოსსაც კი ავირავებდა ტრაქტირში. მის ამფსონებს არც ერთს არ ჰქონდა მთელი ცხვირ-პირი, თვით „ტრაქტირჩიკებს“ ეშინოდათ ივანესი, ანუ, უკეთ ვთქვათ, მისი მუშტებისა, რისთვისაც გამოცვილილ სახელს დათვ-ივანეს ეძახდნენ მას. ამ „ტრაქტირებში“ ქეთფის დროს ივანეს სულ მუდამ თანა ჰყვანდა ერთი გურული ახალგაზრდა გოგო ევა. ყველასთან წარბ შეუხრელი და მკლავ-რჩია ივანე ევას პატარა გომიასავით ჰყვანდა დამორჩილებული. ივანეს ქისა საკუთარი მისი ჯიბე იყო და ისიც ჰკვიანურათ სარგებლობდა ამით. ნახევარს თუ ქებში დახარჯავდა ივანე, ნახევარს ევა ჩაიხრიალებდა ჯიბეში მის დაუკითხავათ. კარგათ იცოდა ეს ივანემ, მაგრამ მაინც ვერ მოიშორებდა ევას. ქმრის ამისთანა საქციელმა და ძალ-ღმადლო ცხოვრებამ უდროვოთ გამოსასლმა წუთისოფელს მისი კანონიერი ცალი ბაზდო. ამობონ, ივანეს კვერივით მუშტებმა მოიღწეს იგო. ცალის სიკვდილის შემდეგ უფრო უარესად მიჰყო ხელი ივანემ ქეთფს და უზნეო ცხოვრებას, ამასობაში ევას დახლიც ოზრდებოდა და ბოლოს სრულებითაც აღარა საქიროვდა ევა თავის საყვარელს. ის ასეც მოიქცა, გაანება თავი ივანეს და გახდა „მამინკა“ რამდენიმე ახალგაზრდა ქალისა. მაგრამ არც ევას შერჩა. ეს დრო და რამდენიმე წლის შემდეგ მან უფრო ლამაზებმა აჯობეს ევას მის ხელობაში. იგი იძულებულ იყო თავი დაენებებინა ამ საქმისათვის, თუმცა ხელცარიელი არ დარჩენილა ცხოვრების მეჯლისიღამ. დაქირავა მან ამავე ადგილებში ორი პაწა ოთახი და ასესხებდა ფულს თავისსავე ნაცნობებ შორის, რომელთაგან ზოგი ნიფოს უფრავებდა, თუ ჰქონდა, ზოგიც თავის სხეულს.

როდესაც მოხუცებული ივანე იჯდა დაფიქრებული თავის სახლის კუთხეში, მის არეულ ფიქრებში თითონაც არ იცოდა, რათ გამოკრთა ევას სურათი თავისი ეშმაკური ღიმლით მშვენიერ წმინდა ტუჩებზე; ეს იყო ახალგაზრდა ევას სურათი, მასთან ერთად ივანეს თავში წარმოიშალა მთელი მისი წარსული, როგორც ერთი დაუსრულებელი შავი ღრუბლის სვეტი. ივანე სულ სხვას ჰფიქრობდა, სხვას ეძებდა. ამ სურათმა რალცნარით სწორეთ იმას წააწყვიტა... უკუბ მისი ფიქრებიდან გამოინასკვა ერთი აზრი და როგორც ჯაჭვი, ისე შემოერთდა მის აფორიაქებულ ტვინს. სწორეთ ამ აზრმა გადაახტუნა ბებერი ივანე ლობზე, საცა ეხლა მისსავით მოხუცებული ევა სცხოვრობდა. ამ დროს რომ შეგვეყენებინათ ივანე და გეკითხათ, რა სწაღდა მას, იგი, როგორც ღრმა ძილიდან გამოღვიძებული, ვერ მოგიგებდათ პასუხს, რა მოხდა მის თავს.

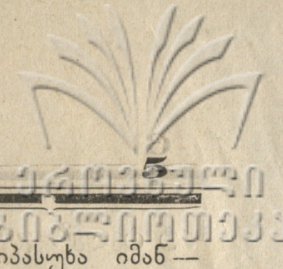
ივანემ აიარა პატარა აივანი, კიდევ მიიხედ-მოიხედა და შეიქრა ოთახის დაბალ კარებში. პატარა ოთახში სანთელი ჯერ ისევ ენთო. კედელთან მიმდგარ მოკლე ტახტზე მუთაქას მისვენებოდა მოხუცი სა-

ხე მოლეკილი ევა. ივანემ შეხედა თუ არა, უკუბ შეკრთა, მერე რალცნარით გადახტუნა რილა თვალები, თითქოს რალცას სახრისობსო და ნელ-ნელა ფეხის თითებზე მიუახლოვდა ევას და როდესაც მის ხელში ეელვა კარგათ მოზრდილმა მისსავე კვერქვეშ გამოსულმა დანამ, ამ დროს მეორე ოთახიდან, რალაც სიცილი მოისმა. ევამ აახილა თვალები და რა დანახა სახე-შეშლილი ბერიკაცი დანით ხელში, წამოიჭრა ზეზე; ის მეორე ოთახის კარებისკენ გაქანდა და მხოლოდ მაშინ მოახერხა შეკვივლა: — ჰვი, შე ბებერო ძაღლო!

— ფული, მამა... ფული! — გაიწია წინ მოხუცმა, მაგრამ ამ დროს მისი მკლავი უკვე ხელში ეჭირა მეორე ოთახიდან გამოსულ კაცს. მას მიეშველა თმა-გაწევილი გოგო და მალე მოხუცის ხელფეხი ერთმანეთზე მიაბეს ვილაყის თასმის ქამრით. მოხუცი ერთ წამს გაიშუმებული იყო, თითქოს რალცას იგონებდა, მაგრამ რამოდენიმე წუთის შემდეგ მან ძროხასავით დაიბლაგა და დაიწყო იატაკზე გორვა. ის ხან იცინოდა, ხან იმუქრებოდა და ხან კი ტიროდა.

გათენდა, მზემ თავისი არმოიკი სხივები გადმოაფანტა გამოვლიძებულ ქალაქს. ამოძრავდა ქუჩები, ცხოვრების ველზე კვლავ გამოიშალა ორფეხა ფარა.. ნანამ მხოლოდ შემდეგ შეამჩნია, რომ მოხუცი ოთახში აღარ იყო. „ალბად სამთხოვროდ წასულა“, — ფიქრა მან, გადახტუნა მიკვალე-ბულოს პირზე საბანი და თვითონაც გარეთ გამოვიდა. მზემ ნანას მოღლილ თვალებში შეაშუქა, ის ერთ წამს გაჩერდა, მოიფშენიოთ თვალები და მერე გავიდა ქუჩაზე. „იქაცა ვცდი ბედს“, ფიქრა ნანამ და გაეშურა მის ქუჩაზე. გაიარა კიდევ რამდენიმე ქუჩა და ბოლოს მიახწია იქ, საცა ვანზარახე ჰქონდა. აქ მან თავზე მოსახვევი გაისწორა, თითქოს ამით უნდოდა გვეხნევე-ბინა თავისი თავი და ბაყლის გვერდზე შეალო ლუდხანის კარები. ოთახიდან ზღაზენით ოშხივარი გამოვიდა გახსნილ კარებში. ნანა ერთს წუთს გაჩერდა და დაუწყო თვალიერება ოთახს. აქ რადენსამე მაგიდაზე ისხდნენ ხუთი-ექვსი ქალ-ვაჟი, ზოგი მათგანი გვერდზე ქუდმოგდებული რალცას ლაპარაკობდა ხმა-მალღივ, ზოგს მაგიდაზე ჩასხინებოდა და ზოგიც მღეროდა. რამდენიმე ლოყა-წამოწითლებული ქალი უდარდელად კაშკაშებდნენ. ნანამ უკანვე გამობრუნება დააპირა, მაგრამ ამ დროს შენიშნეს იგი.

— აა, ნანია, ნანია, მოდი, შემოდი რას გაჩერებულხარ, — დაუძახა მას დახლში მდგომამა ერთმა ჩასუქებულმა ასე შუახნის დედა-კაცმა. ეს იყო სონა, რომელიც კარგად იცნობდა ნანას, როდესაც ჯერ ისევ მისი დედა და თვითონ სონა ცალთვალა ნანიკოსთან მრეცხავებათ იყვნენ. არც ნანას დაიწყებოდა მუდამ მხიარული და მოალერსე სონა. მისი პაპა და თვითონ რამდენჯერმე იყვნენ ამ ლუდხანაშიაც სათხოვრათ. მაგრამ ეხლა ეს ის სონა აღარ იყო, რომელიც ნანას ახსობდა. მას, არ ვიცი რა გზით, ლუდხანამდინ მეხსწივნა და თუმცა დუქნის თანხა მისი არ იყო, მაგრამ დღეს აღებ მიცემობის საქმე-კი სულ მთლად მას ეკითხებოდა. ნანა გაუბედვად მივიდა დახლთან და დადგა ისე ჩუმად. ის ვერ ახერხებდა, როგორ დაეწყო თავისი თხოვნა. ისევ სონამ გამოიყვანა ამ გაჭირვებულ მდგომარეობიდან და ვერც-კი მოასწრო დედათვებინა მას კითხვა, თუ რისთვის მოვიდა იგი, რომ ახალგაზრდა ქალმა ველარ მოითმინა და გული ამოუჯდა, ცრემლი უსწრებდა მის გულ დამწველ, ცეცხლსავით სიტყვებს. მოქვიფეთაც ეხლა ყურადღება მოაქციეს ნანას. როცა დამწვიდდა იგი, მაშინ აუხსნა სონას თავისი გაჭირვება. ის კი იყო ხელები უნდა გვესავსავებინა სონას და უარი ეთქვა ნანასათვის დახმარებაზე, რომ ერთი ყმაწვილი კაცი, რომელიც დიდი ხანი უქვერდა სონას მიჩერებული, წამოიღვა ზეზედა, რალაც თვლით ანიშნა სონას. შორს გამქვრტეული სონა მაშინვე მიხვდა, საქმე რაში იყო.

— ფიქრი არ არის ლამაზო, მე ყველაფერს გაგიკეთებ, უთხრა ფეხზე ამდგარმა ყმაწვილმა სონას და ისე ახლოს მივიდა მასთან, რომ ლუდის სუნი ცხვირში ეცა ნანას. ნანამ გვერდზე დაიწია. ამ დროს სონას ხელში ათამაშდა ამ ყმაწვილის ფულის ქისა.

— ჩემო ნანა, მაგაზედ ნუ სწუხხარ, გენაცვალე, როგორც ვამხდარხარ, ქალო, ვანა მაგრე უნდა იბოროტო. მაშ მე რაღა მქვიან, თუ ჩემ და ბილ ვეას მიწას არ მივაბარებ, მოუაღერსა ნანას სონამ, მერე მოჰკიდა ხელი და თითქმის ძაღად დასვა იქვე დახლის ახლო მაგიდასთან. ერთს წუთს ნანას წინ გაჩნდა საძმელ-სასმელი, კამფეტები და ფულის ქი. მას ვერ აეხსნა იმათი ასეთი გულკეთილობა. არც სონა აცლიდა ამაზე ფიქრს და ძალდატანებით სთავაზობდა ხან საძმელს, ხან რაღაც ტკბილ სასმელს. ორის დღის მშვიდობა ნანამ დღეს ძლივს შეტანა პური. როგორც იყო, ერთი ჰიკა სასმელიც დალია, მეორეც სოფიომ დააძალა და მესამეზედ კი დიდი თხოვნა აღარ დასქირებია, რადგანაც ნანა თანდითან რაღაც სიამოვნებას ჰგონობდა. ახალგაზდა ქალი, აქამდის მოქანცული, ეხლა გაცოცხლდა, მას თვალები გაუბრწყინდა და ლოყები დაუწითლდა. ის სიამოვნებით შეჰყურებდა სოფიოს, ათქალიერებდა ლუდხანას და ვერა ჰხედავდა მის წინ სასმელის ჰიკა როგორ ევსებოდა ვიდაის ხელით. პატარა ხანს უკან იგივე ყმაწვილი კაცი ხელახლა მოუახლოვდა ნანას, ნანამ ახლო უფრო გაბედვით შეხვდა მას. სონამაც მოიწვია იგი ნანას გვერდზე და დაიწყო ერთად შეტყუება. მაგრამ ემცნეოდა, რომ ნანას თანდითან ერეოდა სასმელი, ის თანდათან რაღაც ბურუსში ეხვეოდა და ვეღარც კი გინობდა კარგათ, საღ იყო ამ დროს. ნანა უცებ ჩაფიქრდა, თითქმის მას რაღაცა მოაგონდა, მერე მან თავი მაგრძღას დაადო და მოჰყვა ქვითინს, ქვითინი შემდეგ რაღაც ნაირ ტირილად გადაექცა, ასე რომ მისი ტირილი უფრო რაღაცნაირ სიცილს წააგავდა. ეჭვი არ იყო, ნანას ისტერიკა დაემართა და ის გადაეშვა გონება დაკარგული გვერდით მჯდომ ყმაწვილის მუხლებზე.

სალასო ხანი იქნებოდა, როდესაც ნანა ლუდხანიდგან გამოვიდა. ის შთოდა მოქანცული და ღონე მიხილირი ბარბაცად გადავიდა ქუჩის მეორე მხარეს და გაჩერდა აქ ჩაფიქრებული. ემჩნეოდა, მის ტვინს არ ასვენებდა ერთი რაღაც მწარე მოგონება. ის ხან გაფიქრდებოდა და ხან კი გაწითლდებოდა; თითქმის ვიდაცა ახელოდა მას რაღაც დიდს დაწაშულს. ნანამ აღარ იცოდა საით წასულიყო... ამ დროს ორმა ღარჯმა გამოატარა ბერიკაცი ივანე ხელზე შეკრული. ივანე რაღაცას მღეროდა და თან იცინოდა. ბერიკაცი ჰკვირებდა შეშლილიყო.

ა. ეგდამუცია

ახალს საუქუნეს

ფერ-შქრათლი, მინაზმული მთიები ცაზედ ჰქრებინა, შუქურ-ფარს კვლავის სხივებიც თან-და-თან სუსტად ჰქრებინან.

ოქროს ფერადი შთოვარე კრძალვითა მიმზღობდა და მისი შუქი მიმქრალი მთის მწვერვალს ეტრფიანებდა.

ჰგრძნობს მოხიბლული ქვეყანა სინათლის მოახლოვებას, ჰგრძნობს, — უხილავი რამ ძალი დაარღვევს მის მუქროვნას.

აახმაურა ბუნება, ააქიქიკა ტყე-ველი, ააშრიალა ფოთოლი, ცვარ-მარგალიტის მფრქვეველი.

სდუნს და გადმოდის სიციცხლე ანკარა ნაკადულად,

ყველა სულდგმული, მკენარე მას ეწაფება სრულადა.

ალტაცებული ვუტყვი ამ ძლივ მოსილს ვანთიდას, აღმოსავლეთით მომავალს მესს პრწყინვალეს და თან დიადს, —

ვგრძნობ, უხვი მადლი ქვეყნადაც მოუფლენია ზენასა, და მთელის არსით ვეძლევი სააშო აღმაფრენასა!..

მ. კაბეჩია

მ უ ხ რ უ შ ი

აი, წსვლა იყოს შენი და აღარ მოსვლა, შე კისერ-მოსატენო ძველო წელიწადო! ამ წყურულმა სულგებ არ შეგვიხუთა! ამა მოიგონეთ, თუ დაწყებდითან გათავებამდის, რა მხრითაც გინდათ, ანდეთ, ამ უკუღმართმა რამე, ერთი ბისტის საფასური, სიკეთე მინც მრგობრანა!.. მთელი წელიწადს სულ ვაი-ვაგლახი და უბედურება, მიწის ძვრა და უხელოავი აღამინათა თუ პირუტყვათა მსხვერპლი, უამინდობა, უჭირბახულობა, შიმშილი, ავადმყოფობა, ისედაც გაპირებულ ხალხის უარესს გაპირებებაში ჩავარდნა... ათასობით ხალხის ქვებუ და აღამინანის სისხლის ღვრა ომების გამო... რა ვიცი, რომელი ერთი სთქვას კაცმა!.. და ყველა ეს ამ ყოველად შეგრეგებულის ძველის წლის მეოხებით!.. ჯანი და სული წაგვიდეს, შე არამზადავ, მთელი მეცხრამეტე საუკუნე ხომ წინ წაიძვლავრე; მოგვ-შორდი თავიდან! კისერიც მოგიტენია, შე ბაბაყულო! ჯანბამდის გზა გაქვს!..

სათქმელი, ღვთის წინაშე, ბევრი გვაქვს, რომ ამ დაღუპული ძველი წლის ანგარიშები მკითხველს გავუზიაროთ, მაგრამ... რაღა მაგრამი უცნაური კაცია ეს დალოცვილი ჩვენი რედაქტორი! მეტის-მეტე ხელ-მოკერილი და ძუნწი! მერე რაში? მწერლობაში!.. ქართული კაცის სიმუნწე და ისიც მწერლობაში! ეს რაღა ჩვენი ცოდვის კითხვაა?! „რა არის, თქვე დალოცვილებო, უბრალო წერილს ვაქიმავთ ერთი გუთნის გაშლაზეო! რა დაგემართათ, სახანდრებო ხომ არა ხართ, რომ დასასრული არ იცითო! აი, ისე მოკლედ და მოკრით სწერეთ, როგორც ფრანგები სწერენო... რაღაღანაც „გმელი სიტყვა მოკლედ ითქმისო“... მოგეყვება, ბატონებო, ძველი ხუცესივით ქადაგებას და მთელს ტიბიკონს და მარხვანს თავზე გადაგვიკითხავს! რას იზამ? არ გაუგონებს და მთელს შენს ნაშრომს კალოთაში ჩაუძახებს! კიდევ კარგი, რომ გამქრინანი თვალის პატრონია და კალათას აღვიწოდო მიაგნებს ხოლომე, თორემ შენი მტერი, ვინ იცის, საღ ჩაუძახებდა ჩვენ ნაწერებს!.. აი, ამ შეუბრალებელი ეპსკოპოსის შიშით, დრო გამოშვებით უნდა გავზიაროთ წარსული წლის ნამოქმედარი. ამ ხანად ჩვენს თეატრზე.

ობლები ხომ ბევრი გვაყვს, მაგრამ იმისთანა ობოლი, როგორც ქართული ტეატრია, არ გავგონილა: ასობით დედინაცვლები, ძიძები და გამღლები გამოიცვალა ქართულმა თეატრმა: ბევრს მათგანს უტანჯავს და უწყამებია საბრალო, ბევრს რძის მაგიერად ამ ყრმისათვის ნალველი უწყვეტებით, მაგრამ... დიდ არს სახელი უფლისა! რომ იტყვებან, ობლის მამა ღმერთიაო, ეს განსაკუთრებით ქართულ თეატრზე ითქმის: მისი მფარველი ქვეშარიტად მარტო ღმერთია! ბევრმა განზრახ ბოროტებით, ბევრმა უვიცობით და უგუნურებით უთხარეს მას ძირი, მაგრამ ის, თეატრი, განგებით დღეს მინც ცოცხალია, სუნთქავს, მოძრაობს, იზრდება და... „ვინც შენატრის იმის სიკვდილს, უმალ მასვე დაამიწებს“... მაგრამ ამ ბედნიერ დღეს ამისთანა მიმი და მოქურაშულ აზრების გამოთქმას თავი დავანებოთ და უფრო სუბუქი და სუფთა კილოთი ვილაპარაკოთ. მეტის-მეტე უკულმართი სენონი დაუღდა წარსულ წელს ქარ-

თულ თეატრს: ერთი მხრით განსაცდელში ჩაკვიდნენ დრამატული საზოგადოების კომიტეტი თავის დასით და მეორე მხრით თვით თეატრის შენობა. ჯერ იყო და წარმოდგენები შეაფერხა ამა ხელსულამ, თეატრის შენობას რომ მიადგეს... არ გინახავთ, თათრის გორხანაზე მატურები რომ არის? სწორეთ იმასა ჰგავს... და ვინ მოსთვლის, რამდენი მითქმა-მოთქმა და ყაყანი გამოიწვია ამ ოჩხარმა... მაგრამ ეს ჩვენი საქმე არ არის. წარმოდგენები დაიწყო ჩვეულებრივზე ბევრით გვიან... მაგრამ რაღა გვიან! დღეს კი ნამდვილად დაწყობილია?!

შეიყრებინა კრებაზე პატრიცეული კომიტეტის წევრები, ეს დიდებული Patres conscripti, და აქეთ თათბირი:

- კაცო, როგორ მოვიქცეთ?
- რა იყო, რა მოხდა?
- კიდევ გასკდა ას ოხერი!
- ვინა?
- ვინა კი არა, კაცო, ქვაბი.
- რა ქვაბი?
- რა ქვაბი და ელექტრონის მაშინია. დღეს სინათლე არ გვექნება, მაშასადამე, არც წარმოდგენა!

— მერე... მეორე ქვაბი ხომ არის?

— მეორეც გასკდა და სესამეც... ახა, ღმერთო ჩემო, რა უბედურებაა, თქვე დალოცვილებო რაღა ყველაფერი თქვენს ხელში სკდება? თქვენს გარდა ათ ალაგს მაინც არის ქალაქში ელექტრონით განათება, რატომ იმათ არ უსკდებათ რა? იქნება ისინი რამე თილისმას ხმარობენ, გაიგეთ მაინც!

— არა, ჩემის აზრით, ან მემან ჩანე არ გვივარა, ან არა და იმის წინააღმდეგ დიდი შეთქმულობა არის სხვა მემანქანეთაგან.

— შეთქმულება არის თუ ამოხი, საქმე მაგაში არ არის, საქმე იმაშია, რომ ორ კვირამდე სინათლე არ გვექნება და ჯარიმა უნდა გადავიხადოთ!

— რა ჯარიმა?

— უხსოვლებთან პირობა გვაქვს შეკრული, უკეთუ ამა და ამ დროს წესიერად არ იქნება მოწყობილი თეატრი, ჯარიმა უნდა გადავიხადოთ... ჯერ თეატრის მომზადება დავავიანეთ, ეხლა ეს წყურული ელექტრონი...

და ამ გვარად, როდესაც თეატრი მზად არ არის და არც იცი, როდის იქნება მზად, წინ და წინვე ასეთ სასტიკ ხელშეკრულებას უდებ უცხოელებს, რომ, უკეთუ ამა და ამ ვადაზედ მზად არ იყოს თეატრი, ამდენი ჯარიმა გადავიხადოთ! ახლა რომ ჰკითხოთ, რა საბუთი გქონდათ, რომ ასეთს პირობას უდებდითო, გიპასუხებენ, რომ კეთილშობილთ თავისი პატრონანი სიტყვა მოგცე სო, რომ ამა და ამ ვადაზედ თეატრს განწყენდით და განსეტაკებულს ჩავაბარებთო!.. ეგა! ეგ რაღა გამოვიდა! ამგვარი მეთაურების შორსგამჭერტელობის მეოხებით ქართულმა თეატრმა ორი ათასი — სამი ათასი მანეთი ჯარიმა გადაიხდა! მერე? მერე თქვენ ღმერთსაც შეხედეთ! ქართულმა თეატრმა ამოდგნა ჯარიმა გადაიხდა მის ქირის უფალთა დაუდევრობის თუ გაუგებრობის გამო?! იწამეთ ღმერთი! სულთმობრძავს ვინ მოუსობს იმ ერთად ერთს სასოებას, რომ ქვეშაგები გამოაცალოს და ხრიაკედ დასტავოს?!.

ერთ დღეს სასახლის ქუჩაზედ ჩავიარე და ერთი ჩემი მეგობარი შემხვდა: — კაცო, რატო თეატრში არ შემოხვალა? თეატრში რა მესაქმება მეთქი? ვუპასუხე მე. — როგორ თუ რა გესაქმება, სცენაზე ითამაშო. მე გამეცინა: კაცო, დამეცინი, თუ რა არის მეთქი? სცენაზე თამაშობას შნო და უნარი უნდა და მე რა მოთამაშე ან არტისტი ვარ მეთქი! — შენზედ უკეთესი არტისტი არც ჩვენა გვაყვს ბევრიო; გირჩევ, შემოდი, ერთხელ მაინც ითამაშე და ბენეფისს მოგცემო. რას ამბობ, კაცო! ბენეფისს საიდგან მომიცემენ, რომ ხალხი მე არ მიცნობს, არტისტი მე არა ვარ, არც თუ ნიჭი შემწევს და სცენაზედ პირველად უნდა გამოვიდე მეთქი?

— შენ მე გამიგონე, მიბასუხა იმან — ეხლა ჩვენ იკლიკანტურულ ბენეფისებს ვმართავთ: დავასახლებთ რომელიმე მსახიობის გვარსა, თუნდა ხარაზების ფინაი იყოს, ეს სულ ერთია, — და აფიშაში მესხი-შვილს გამოვაცხადებთ... ხალხით აიგება თეატრა. თუ ბევრი არ დაგვრჩება, იმდენი მაინც შემოვა, რომ მესხიშვილი გაისტუმროს...

მერე მე რა? ვკითხე.

— შენ რა და ცარიელი სახელი! იტყვიან: „ისეთი არტისტიო, რომ ბენეფისიც კი მისცესო“. დაიწყო ხარხარი და ბოლოსა სთქვა: „მაშ არ იცი, რომ მთელი სეზონი, ქუთაისი კი არა, ჩვენები ინახავენ მესხი-შვილს? მოიწვევენ, თუ რამე შემოსავალი იყო, იმას მიჰქონდა, და ჩვენი „ფიქტივნი“ ბენეფიციანტები კი მშრალზე დარჩებოდნენ ხოლმე! ამ ბოლოს დროს ქართული დასი დღის ამბით ამზადებდა ორი არტისტის საბენეფისოდ ერთს უცნაურის სახელით ჰივას: „პირინის მეგლი“. ამის გამო მოიწვიეს ქუთაისიდან მესხიშვილიც. მესხიშვილი ჩამობრძანდა, მაგრამ, ზოგი ჩვეულებრივის და ზოგი უჩვეულო მიზეზების გამო, წარმოდგენა არ მოხდა. მესხი-შვილმა, რასაკვირველია, მიიღო დაპირებული სასყიდელი და წაბრძანდა. დარჩენ ჩვენი კომიტეტი და მშვიერი „პირინის მეგლები“.

ბ. ზაგა.

* *

ის კი არ მხიბლავს, რომ შენს შავს თვალებს გიჟმათი გრძობა სცემს ტალღასავით, შენ ზღვა არა ხარ, მე ზღვაოსანი, რომ მაგ ზვირთებში შევცულებ ნავით!

არა, მე მხიბლავს ეგ შენი გული, მაკ ტალღების ქვეშ ჩაჩრდილებული, ვითა ყვავილი ქარიშხლისაგან ველზედ ობოლად გადადებულნი.

ის ამბობს: „ჩემი ლამაზი სახე ფულზედ იყიდა მეუღლემ ჩემმა, მშობლებს გადუგლო პურისა ლუკმა — სამაგიეროდ მე დამიჩინა!

ოჰ, რა ტკბილია მოსაგონებლად, როცა ძონძებ ქვეშ ჰყვაროდა გული! გინახავს შენა სადმე მთა-ბარად შამბებში ვარდი აყვავებული?

დახე, რა ეშხით, რა სიყვარულით მინდვრის ბილილას ის ჩაჰხვევია, ტუჩ-თეთრას დილით ღიმილი მოსდის, დამე რომ ბულბულს დაურჩევია!

მე კი არ ვიცი დღემდის — რა არის სიყვარულისა კოცნა, აღერსი, არა, გულს მეღვა მონის უღელი წყეულ ფულებში ამონალესი,

და ჩემი ნორჩი გული და გრძობა ჩაქნა ამ ფარხა და ოქრო-მკედში, მხოლოდ ოცნებით ვეტრფი, ვინც მიყვარს, ვერ ჩაეხვიე სიცოცხლეს მკერდში!

არა, არ მხიბლავს, რომ შენს შავს თვალებს გიჟმათი გრძობა სცემს ტალღასავით, შენ ზღვა არა ხარ, მე ზღვაოსანი, რომ მაგ ზვირთებში შევცურებ ნავით!

არა, მე მხიბლავს ეგ შენი გული, შავსა ტალღებში ჩაჩრდილებული, ვითა ყვავილი ქარიშხლისაგან ველზედ ობოლად გადადებულნი!

ა. ეგდამუცია

ღარიბის სიმღერა

ეს ძველი წელი წავიდეს და კიდევ ნუღარ მოვაო, მეყო, რაც ქირი მიჩვენა, დარდი, ვარამი, გლოვაო; მეყოფა, რაცა ნალველი ამ გულში მამიგროვაო, გამწვალ-გამტანჯა და სისხლი ტვინიდან ამომწვავო დღე არ მიჩვენა კეთილი, რომ ცოტა გამეხარაო,

სიტყვებში, ჯაფამ, შიმშილი — სიცოცხლე
გამომწარია!
ოჰ, ჩემო თავო, არ გესმის ცხოვრება
რასა შებნაო,
რიგი სტირს, რიგი იცინის, რიგი — შიმში-
ლით კვდებაო!..
ახლო წელი! შენ მაინც მომეცი ღარიბს
შერებო,
ნულარ მაჩვენებ შავს ღღესა, მუშაკი გვე-
დრებო!...

ალექსანდრე მუხომე

თეატრი

ქრისტეშობისთვის ოც და ათს საღამოს
სახალხო თეატრში ქართული კონცერტი
და წარმოდგენა იქმნა გამართული. კონ-
ცერტ-წარმოდგენას წინ უძღოდა ვრცელი
მოთხრობა იაპონელებზე. ლექტორმა უამ-
ბო საზოგადოებას ამ საკვირველი ერის და-
ცემული, უხეირო წარსული; შემდეგ გადა-
უშალა თვალ წინ სურათი მაძინებელი
ერის გამოფხიზლებისა, ფეხზე წამოდგომი-
სა და ის სამაგალითო ამბები, რომელნიც
მიჰყვენ ამ გამოფხიზლებას. მოამბე ხში-
რად გადმოდიოდა ჩვენი ქვეყნის წარსულსა
და აწმყოზე, აღარებდა იაპონელების და
ქართველების ცხოვრებას და მით ცდილობ-
და მსმენელ საზოგადოების გულში აღედრა
სურვილი მიბაძვისა, ეროვნული თავმოყვა-
რეობისა.

ამას მიჰყვა საუცხოვო კონცერტი. პირ-
ველად დაუკრეს ფორტეპიანოზე ჩვენში
უკვე ცნობილია ორმა ყმაწვილმა ქალმა,
პატრეცემულთ თავ. ამერიკის ასულმა და
თულაშვილისამ. შემდეგ ი. ბარათაშვილი
დაატკბო მთელი საზოგადოება თავის ჩინე-
ბული თარის დაკვრით და სიმღერითა. ცხა-
დათა სჩანს, რომ ბ. ბარათაშვილი ნამდვი-
ლი არტისტი თავის საქმისა, ნამდვილი ნი-
ქით არის ღვთისაგან დასაჩუქრებული და
ვინაა, რომ ჩვენ ქართულ, აწ დაიწყო-
ებულ ხმებს ერთგულ მოციქულად და
აღმაღლებლად გაუზღვეს. შემდეგ ნატ. გა-
ბუნია ცაგარლისა გამოვიდა სცენაზე. მთე-
ლი ხალხი აღტაცებით მიეგება ნი-
ქირ არტისტს, რომელმაც სამჯერ იმღე-
რა და სამჯერ დაატკბო მსმენელი საზო-
გადოების ყურადღება. დიდად მოეწონა
ხალხს აგრედვე თავ. კიტა აბაშიძის მიერ
წაკითხული ლექსი ილია ჭავჭავაძისა „რა
ვაცეთ, რას ვშერებოდი“. დაუკრეს აგ-
რედვე სკრიპკაზე. ბოლოს გაიმართა წარ-
მოდგენა. ითამაშეს ერთ მოქმედებებიანი
პიესა „დატრიალდა ჯარა“. სწორე მოგახ-
სნოთ, ჩვენ დიდ სცენაზედაც არ გვინა-
ხამს ასეთი ჩინებული წარმოდგენა ამ უმი-
ნარსო პიესისა. დამსწრე ხალხმა ბევ-
რი იცინა, იხიარულა... და განა ცოტა
რამე, რომ ტვირთ მიძიმე და მუშაობით
გულ გაწყალდებულმა აღმაინამ მთელი სა-
ათის განმავლობაში გულიანათ იხარხაროს?
საუცხოვოდ თამაშობდნენ ცნობილი მოღ-
ვაწე ჩვენი სცენისა, პატრეცემული ელისა-
ბედ ხერქეზიშვილისა და ბ. გოცირიძე, რომ-
ლის ნიჭირი თამაში ჩვენ დიდ სცენასაც
კი დაამშვენებდა. საზოგადოთ დიდი სასი-
მონო შთაბეჭდილება მოახდინა ამ საღა-
მომ დამსწრე ხალხზე.

ბ. მ.

პროვინცია

თელავი. ბ-ნ მოქალაქეს. «იერიის» 269
№-ში წავიკითხე წერილი შემდეგის სათაურით:
თელავის რამე-რამე ბ-ნ მოქალაქისა, რომელ-
საც დამწერი ჰქვია თელავის ქალს.
ამ კაცსაში მოხსენებულია, ერთის მხრივ, ქა-
ლების უსქმობა, უმოღვაწეობა და, მეორეს მხრივ,
ბეჭობა და ერთგულად ღირსი თამაშობაში.
მე არ ვიცი ბ-ნი მოქალაქე რას ეძახის ესაზო-

გა. ა მოღვაწეობას, «საზოგადო საზარესა». თუ
იგი წერს-კითხვის და საზოგადო წყევლის გავრ-
ცელებას აღიარებს ამ სასწავლებს, მაშინ უნებურად
ეჭვი დამებადეს ამისა მსწავლეობის და მსმენე-
ლობის სასაღებზე, რადგანც სასწავლად ბრძა და სა-
სწავლად ურუკი დაინახავს და გაიკვირა, რომ ამ
საქმეს მრავალი თელაველი ქალი დიდი ხანია უნ-
გაროდ ემსახურებდა და ემსახურება. ამ ქალებ-
ში იგი შეხვდება ქართველსაც, რუსსაც და სო-
მესსაც, თავდასაც, აზნაურსაც, მოქალაქესაც და
გლეხსაც. ეს რომ ასეა, ამას მოწმობს საკვირაო
სკოლა, მოთავსებული სასულიერო მსწავლეობის
შენიშნაში, სადაც ეთელავ კვარა დღეს თავს თე-
რის ორასიდან-სამასამდე მსწავლე, რომელთაც;
სწავლან თერთმეტამდის მსწავლეობის ქალი:
თელავის ქალი ამხსნავს სასწავლანობის, სა-
დაც სასწავლან და სასწავლან თამაშის მსწავ-
ლებები ქალი; სომხის ქალების სასწავლანობა,
სადაც სასწავლან რამდის ქალი დაუბრუნებ ამს
თელავის პირველ-დაწყებითი სკოლაში, რომელ-
ბშია მსწავლეობის რიგში აღმსრულებელი ოთხს
ქალ-აგს და ამოდენა მსწავლეობის უსწავლანობის
მსწავლეობის ქალები. მე ამას მეტს თელავის
ქალების საქმიანობიდან აღარს დასახსნელებ
და, მგონია, საკმარისია ნახევრად ბრძისთვის,
რომ ესეც დავახსნა და, რასაკვირელო, თუ გუ-
ლიც ტავი არ ექნებოდა, ველო ამას ჰატვით
და მადლობით მოახსენებდა... რაც შეეხება ღო-
ტოს თამაშობას, თამაშობდნენ ახლანდელი ქალებ-
ბის ბებიები, თამაშობენ დედები და მათი ქალიშვი-
ლები. ეს არც საქმია და არც თითზე დასა-
ხვევი საძრახავი. უკეთესი სასწავლების უქონლო-
ბის გამო, ეს უხეირო, მაგრამ მაინც უმანკო
სასწავლება ხმარებული ქალთა უმრავლესობის
ერთად თავის მიერისთვის, იმ მანიფესტისა,
რომელნიც კვირასში ექვსი დღე საქმეში არიან,
მუშაობენ ოჯახში თუ გარეთ და შეუძლებელი
ღირსი მისწავლით ერთმანეთს შეხვდებიან ღო-
ტოს თამაშობაში და ისე მუსიკაში ჰმავ-
ები შრომის შემდეგ შესწავლებს... სიტყვები,
ერთმან და ღირსი თამაშობაში ხმარებული:
«მარშა», «ტულა-სულა», «სორაკოვაი ბიჭა»
და სხვა, — ეს უთუოდ ბ-ნ მოქალაქეს ამოუღია
თელავისა ახლანდელი ბუფარისტიკის საკუთარ
ლექსიკონიდან. ასეთი საზოგადო, მოქალაქე-
რი სიტყვები მხოლოდ მათგან გამოვიანა, მათ-
სვე საბასწავლებში, ე. ი. «ბუფარში».

მართალია, თელავის ქალებს მეტი საქმის გაკე-
თების უნარიც აქვთ, ვიდრე წინა დედაობადა,
ან ესეც კეთდება; მართალია, უკეთესი სასწავ-
ლების გამოქმნა ქალთა უკეთესობისთვის ისე
არ არის ძნელი, მაგრამ პირველიც და მეორეც
ქალთაგან დასწავლებელი მიზეზებისაგან წარ-
მოსდგება. აი სწორედ მაშინ დაიფრებოდა, რომ
დამწერი ნამდვილი მოქალაქეა და მოქალაქობი-
ვი ვაყვანება შესწავლს, თუ რომ ამ მიზეზებს
გამოიძებნა. ამანდისინ კი მე გაგიშვებ წი-
ნასწავლებელის სიტყვებისა: «ახლანდელი უფალ-
მან ეთელავი ბავშვი მსწავლან და ეს დიდათ
მეტყველი, რომელთა თქვეს, ეს ჩვენი განვი-
დადოთ, ბავშვნი ჩვენი ჩვენთან არიან და ვინ
ჩვენდა უფალ არს».

თელაველი ქალი

წერილი რედაქციის მიმართ

(ქართველ საზოგადოების სიყურადღებოდ)
ცნობის ფურცლისა 1333 №-ში მოთავსებულია
წერილი, რომელშიც საკუთარ არის დასურათე-
ბული რუსეთის ქალების უნივერსიტეტების
ქართველი სტუდენტების გაჭირვებული მდგომარე-
ობა. ვინც იმ წერილს წაიკითხავს, არ შეი-
ძლებოდა მკითხველისთვის გული არ აღედრას
მათ შველა-შემწეობისთვის, რადგანც ველო
ჩვენგანი დარწმუნებულია, რომ უმაღლესი სასწავ-
ლებელში სწავლა, მეტადრე ქართველთათვის,
დიდათ საჭირო და სასწავლან ჩვენის უკან-
-ნამორჩენელი ქვეყნისათვის.

თუ აღმაინს საზოგადოებისაგან რამე შემწე-
ობა მიუღია ცხოვრებაში, მეტადრე სწავლაში,
არ შეიძლება ის აღმაინი იმდენათ უსულ-გულო
იყუეს, რომ არ გამოადგეს რამეში იმავე საზო-
გადოებას, რომლის შემწეობითაც უმაღლეს-

სწავლა-განათლებით აღჭურვილა. ამისთვის ჩვე-
ნი საზოგადოებაც მოკლეა მათ დახმარება ად-
მოქმინოს და დახმარებულ უკადრეს მდგომარე-
ობიდან, რა უკადრეს მდგომარეობისაგან იმ-
ყოფება რუსეთში შეყოფი ქვენი ახლანდელია.
არ შეიძლება ჩვენს საზოგადოებას არ გვისაუკუ-
დრონ ჩვენს სტუდენტებს უსწავლან და უმი-
ნის და უსწავლან ფულის ფლანგვა, რაც
ერთი ორათ მატულობს დღესასწაულებში.

ჩვენც, რადგანც არ გვსურს გაჭირვებულ
სტუდენტობისგან ვიყუეთ გაჭირვებნი, ვუგზა-
ვნით რეაქციას 13 მან. ქართველ სტუდენტ-
ბის სასწავლანობად, რითაც ვიცილებთ თავიდან
დღესასწაულებზე ვიზიტების და სწავლების
ხარჯებს. ამისთვის, იმედა, ჩვენი ნაწინა-ბითე-
საგნი არ დაგვემდრებთან.

ი. ს. თვალაძე. კ. ჩიქოვანი აა... ფა - ლი

საღამოს ღებულები

ბანჯა, 31 დეკემბერი
(საკუთარის კორესპონდენტისაგან)

გულშინ, საღამოს 8 საათზე, გარდაიცვ-
ლა, მძიმე და ხანგრძლივი ავადმყოფობის
შემდეგ, განჯის ვიცე-გუბერნატორი გუს-
ტავ ქრისტეფორეს ძე იაკობსონი.

რედაქტორი ალ. ჯეინია.
გამომცემელი ალ. ჯანადაძე.

პეტრბურგის ბირჟა 29 დეკემბერი.

მუდგო- ლობა.	8 6 0 0 0
4% სახელმწიფო რენტა...	96 — —
4 1/2% შინაგანი სესხ 1893 წ.	99 1/2 — —
4% გირავნ. ფურც. სახელ. სა- აღვ. მამ. ბანკისა...	95 1/2 — —
5% 1-ლ შინაგ. სესხის მომდგმ. ბილ. 1864 წ.	— — 344
5% მეორე შინაგ. სესხის მომ- გებ. ბალ. 1866 წ.	— — 287 1/2
5% კირავნ. მომგ. ფურც. სა- ხელმ. სააღვ.-მამ. ბანკისა.	— — 215 1/2
3 1/2% გირავნ. ფურც. იმავე ბან- კისა.	87 1/2 — —
ტფილ. სააღვ.-მამ. ბანკი 5% გირავნ. ფურცლ.	92 1/2 — —
4 1/2% გირავნობა: ფურც. იმავე ბანკისა.	86 1/2 — —
ქეთ. სააღვ.-მამ. ბანკისა 6% გი. ფურცლ.	100 — —
5% გირავნ. ფურც. მავე ბანკისა.	92 1/2 — —
5% ოლიგაციები ტფ საკუ- დლო საზოგ.	93 1/2 — —
4 1/2% ოლიგაცი. იმავე საზოგა- დობისა.	— 86 —

განცხადებანი.

ღიბქედა და იუილება წიბ. ბანჯა. მართლმთა ამხანაგობის კიოსკოში: უ. არა-
გვისპირელის პირველი წიგნი, ფასი თით შურო. ისტორიული რომანი
ბოლგართა ცხოვრებიდან ივ. ვაზოვისა „დამწინაბული“, თარგმნილი თ სახოკის
მიერ, გამოცემა სპ. ნარკიძისა, ფასი ერთი მანეთი. პროვინციაში მცხოვრებთ ეს წიგნები შე-
უძლიანთ ამ აღრესით დაიბარონ. თფილს, გრუზინსკოე იდატელსკოე თოვარისტო.
გადასაგზავნი ხარჯი არ გარდახდებთ მათ, ვინც წიგნისგანებულ აღრესთ დაიბარებს და
წიგნების ღირებულ ფასს (მანეთ ნახევარს) პირველადვე გამოგზავნის ფასად ფოსტის მარ-
კებით შეიძლება გამოგზავნონ.

ПОДПИСКА НА 1901 Г. ОТКРЫТА

„РОДИНА“

1901 г. (двадцать третий год издания) 1901 г.

Вступая в 1901-м г., в двадцать третий год издания „РОДИНА“, как и прежде, будет продолжать свою постоянную цель, а именно: быть истинным другом каждой русской семьи. В 1901 году „РОДИНА“ будет печатать в журнал еженедельный отдел „современная события“, где читатели найдут „иллюстрированный обзор“ современной жизни всего мира, и, не увеличивая подписной цены, прибавляет еще шесть книг, вследствие чего подписчики получат вместо прежних 12—восемнадцать книг.

Для участия в „РОДИНѢ“ приглашены известнейшие крупные силы русской литературы, и уже приобре-
тены следующие оригинальные (не переводные) сочинения:
Графа Е. Салиаса — „Князь Татевъ“, историч. романъ Кн. М. Н. Волконскаго — „Черный человекъ“ историч. ром.; Вас. И. Нимеровича Данченко — „Вольный Шамхаръ“, истор. ром.; А. Д. Апраксина — „Совѣсть“, ром. изъ соврем. русск. жизни; В. И. Свѣтлова — „Водоворотъ“, современ. ром. въ 3 част.; П. Н. Полевого — „Усмотрѣть“ историч. пов.; А. Е. Красницкаго — „Въ васти дракона“, ром. на соврем. событія въ Китаѣ; Е. О. Дубровина — „Подъ чужой волею“, историч. ром.; А. А. Соколова — „Новый человекъ“, повѣсть; А. Павлова — „У ступеней трона“ исторический романъ.

Кромѣ того, будутъ напечатаны романы, рассказы и, повѣсти, стихотворения, очерки, драмы, комедія и водевили: И. Н. Потапенко, К. В. Назаревъ, А. И. Лаврова, М. Ф. Караулова, О. Н. Чюмина, А. Е. Зарина, I. I. Яценскаго, И. Вазовскаго, Е. И. Зарина, и мног друг. известн. писателей.

въ теченіи 1901 года каждый подписчикъ получитъ:
52 №№ иллюстрирован. литературнаго журнала, въ которомъ кромѣ романовъ, повѣстей, рассказовъ и стихотвореній, выходятъ еженедѣльно, т. е., въ годъ
52 раза „современныя событія“ — отдѣлъ, въ которомъ печатается иллюстрированный обзоръ событийъ изъ современной жизни всего мира, съ рисунками, портретами, видами и проч.
52 раза „Развлеченіе въ часы отдыха“ — отдѣлъ, въ которомъ помѣщаются задачи, шарady, юмористическія сцены съ рисунками, семейныя игры и проч. Сверхъ того,
52 раза Политическая общественная газета: правительственныя распоряженія, внѣшняя и внутренняя политика, новости дня, фельетоны, и проч.
18 восемнадцать книгъ, заключающихъ въ себя лучшія современныя и историческія произведенія литературы и общепольныя свѣдѣнія по дому и хозяйству, гигиенѣ, народному здравію и пр.

ДАРОВЫЯ ПРИЛОЖЕНІЯ: 12 №№ Модъ и рукодѣлій, съ рисунками; 12 листовъ модныхъ выкроекъ въ натуральную величину; 12 листовъ рисунковъ для вышивки; 12 №№ Нотъ для гитны и инструментовъ; 12 №№ „Для Дѣтей“; повѣсти, рассказы съ рисунками; 12 №№ Сельскаго Хозяйства и Домоводства; 12 раскрашенныхъ листовъ узоровъ для тамбурныхъ, канвовыхъ и другихъ работъ; 12 выписковъ драматическихъ сочиненій подъ названіемъ: „домашній театръ“.

Въ числѣ восемнадцати (18) книгъ кромѣ романовъ и общепольныя свѣдѣнія, подписчики получаютъ:
„Божественная комедія“ — первое въ Россіи стихотворное общедоступное изданіе поэмы Данте, изображающей грѣхи и заблужденія людей, а также наказанія и радости загробнаго міра. Поэма, названная авторомъ „Комедія“ и получившая затѣмъ, видны ея высокихъ достоинствъ, названіе „Божественная“, заключаетъ 14.000 стиховъ, иллюстрирован. 135-ю большими рисунками Г. Доре и выходитъ при „РОДИНѢ“ въ полномъ стихотворномъ переводѣ О. Н. Чюмина, въ шести большихъ выпускахъ, изъ которыхъ въ 1901 году г. подписчики получатъ два выпуска (3-й и 4-й), содержащихъ въ себѣ до 5.000 стиховъ и около 50 большихъ рисунковъ.

„Словарь-травникъ и цвѣтникъ“ — большое иллюстрированное изданіе (томъ IV-й, последний), содержащее описаніе растений какъ цѣлебныхъ, такъ полезныхъ и вредныхъ, съ указаніемъ ихъ врачебнаго дѣйствія на человека и животныхъ и способами приготовленія домашнихъ лѣчебныхъ средствъ, съ иллюстраціями и раскрашенными рисунками.

Сверхъ того, безплатно подписчики получатъ: 1) Стѣнный Табель-Календаръ на 1901 г., отпечатанный разными красками; 2) Календарь-Собесѣдникъ на 1901 г. — книжка большого формата, въ двухъ частяхъ: часть I-я: Справочный отдѣлъ. Часть II Литературный отдѣлъ: повѣсти, рассказы и юмористика (олеографія, отпечатанныя красками въ 22 тона, размѣръ 56x35 сантиметр.); 1) Бракъ въ Китай Галилейской. II) Иоаннъ Грозный въ своей сокровищницѣ.

Эти двѣ картины прекрасно исполнены масляными красками и по своему содержанію являются для каждой семьи нагляднымъ напоминаніемъ о событіяхъ евангельской и русской исторіи.

Подписная цена за годъ безъ доставки

4 р. Въ С.-ПЕТЕРБУРГѢ съ доставкой . . . . . 6 руб.
Въ Москвѣ, черезъ отдѣленіе конторы: улу Кузнецкаго и . . . . . 5 руб.
Неглинной, д. Гретьякова. безъ доставки . . . . . 5 руб.

РАЗСРОЧКА ДОПУСКАЕТСЯ: при подпискѣ — 2 рубля, 1-го марта — 1 руб., 1-го июня — 1 руб., 1-го августа — 1 р. и 1-го сентября — 1 руб.

С.-ПЕТЕРБУРГЪ: 1) Лаговская ул., собств. д., № 114, и 2) Садовая ул., в. № 20.